

Folkungaland

Lokalutvecklingsstrategi 2014-2020

Innehåll

Summary	3
Sammanfattning	4
1. Syftet med den lokala utvecklingsstrategin	5
2. Strategins bidrag till EU:s och Sveriges mål	5
3. Strategins framtagning	5
4. Utvecklingsområdet	6
4.1. Områdesbeskrivning	7
4.2. Behov och utvecklingsmöjligheter	9
5. På vilket sätt är strategin innovativ?	11
6. Vision	12
7. Insatsområden, mål och urvalskriterier	13
7.1. Övergripande mål för området	13
7.1.1. Horisontella mål	14
7.2. Insatsområden	16
7.3. Handlingsplan	19
7.4. Urvalsprocess	21
7.5. Mål och urvalskriterier	22
7.5.1. Mål	22
7.5.2. Urvalskriterier	24
8. Finansieringsplan	24
9. Organisation	24
9.1. Administrativ kapacitet och kansliets arbete (drift)	24
9.2. Partnerskapet och föreningen	24
9.3. LAG – den lokala aktionsgruppen	25
10. Samverkan mellan fonder och med andra aktörer	26
10.1. Samverkan mellan fonder	26
10.2. Avstämning med andra aktörer med utvecklingsansvar	26
10.3. Jämställdhet och icke-diskriminering	27
11. Kommunikation	27
12. Uppföljning och revidering av lokalutvecklingsstrategin	27
13. Bilaga- SWOT analys	28

14.	Bilaga- Omvärldsanalys	31
15.	Bilaga- Motivering	32
16.	Bilaga- Partnerskap	33
17.	Bilaga- Statistik	34
18.	Bilaga- Kommunikationsplan.....	35
19.	Bilaga- Urvalskriterier: generella, horisontella och specifika.....	40

Summary

Folkungaland is a non-profit organization located at the heart of Östergötland, Sweden. We are passionate about rural development and are committed to creating opportunities where people can live the good life in the Swedish countryside and making it accessible to all. We do this by providing funding for feasible projects that tackle at least one of five key issues:

- 1) Strengthening the spirit of entrepreneurship to stimulate job creation
- 2) Improving the quality of life and increasing the attractiveness of rural areas
- 3) Enhancing awareness and responsibility for environment conservation and protection
- 4) Improving physical and digital communications
- 5) Promoting diversity

Particular priority will be given to projects working with gender equity, the youth, strengthening cooperations, sustainable development and diversity. These priorities are established with input from the rural developers, policymakers as well as individuals, local rural businesses and community organizations. They also form the basis of Folkungalands Local Development Strategy (LDS) for 2014-2020.

Folkungaland is jointly funded by the Swedish Board of Agriculture, the municipal governments and the European Agricultural Fund for Rural Development. We operate in the following areas: Finspång, Linköping, Mjölby, Motala, Vadstena, Åtvidaberg and the western part of Norrköping. The planning, decision making and implementation of the LDS is done at a local level and carried out by a Local Action Group (LAG) which is made up of private, public and community sector representatives. It is a unique partnership bringing together a wide range of experience and knowledge of local rural issues.

Sammanfattning

Folkungaland är en ideell förening som finns i hjärtat av Östergötland. Vi brinner för landsbygdsutveckling och vill skapa förutsättningar för "det goda livet" på landet och göra det tillgängligt för alla. Detta gör vi genom att stödja projektidéer som syftar till att:

- ✓ stärka företagande och skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen på landsbygden
- ✓ öka livskvalitet och attraktivitet
- ✓ verka för minskad miljöpåverkan och bidra till en bättre miljö
- ✓ förbättra fysiska och digitala kommunikationer
- ✓ öka mångfald på landsbygden

Projekt som arbetar med jämställdhet, ungdomsinflytande, samverkan, hållbar utveckling och mångfald ges särskild prioritet. Prioriteringarna utarbetades med hjälp av kommunernas landsbygdshandläggare, beslutsfattare, privatpersoner, lokala företag på landsbygden och lokala organisationer. De utgör även grunden för Folkungalands Lokal Utvecklings Strategi (LUS) för 2014-2020.

Folkungaland finansieras av deltagande kommunerna och Europeiska Jordbruksfonden. Vi är verksamma inom följande områden: Finspång, Linköping, Mjölby, Motala, Vadstena, Åtvidaberg och den västra delen av Norrköping. Planering, beslutsfattande och genomförande av LUS är gjort på lokal nivå och utförs av en Lokal Aktions Grupp (LAG) som består av representanter från den privata, offentliga och ideella sektor. Det är ett unikt samarbete som tillsammans ger ett brett spektrum av erfarenheter och kunskap om lokala frågor.

1. Syftet med den lokala utvecklingsstrategin

Strategin för Leader Folkungaland under programperioden 2014-2020 är en viktig del i att uppnå Folkungalands vision: *Folkungaland vill stödja projektidéer som skapar förutsättningar för "det goda livet" på landet och göra det tillgängligt för alla.* Strategin ska fungera som det viktigaste styrdokumentet för LAG samt ge stöd vid urval och stöttning av projekt.

2. Strategins bidrag till EU:s och Sveriges mål

Alla projekt som prioriteras genom denna utvecklingsstrategi bidrar till att uppnå EU:s tillväxtstrategi EU2020. Därför bygger alla mål och processen för projekturvalet i strategin på de mål som är satta i de inblandade operativa programmen för struktur- och investeringsfonderna.

Analysen ligger till grund för vision och utvecklingsbehov, som leder till insatsområden och specifika mål vilka kan mätas med hjälp av indikatorer. En handlingsplan visar hur målen i insatsområden ska omsättas i aktiviteter.

3. Strategins framtagning

Folkungalands strategi har skrivits av en skrivargrupp bestående av Folkungalands ordförande och verksamhetsledare samt en inhyrd konsult. Skrivargruppen har med hjälp av kommunernas landsbygdsutvecklare anordnat 14 st. lokala möten som genomförts enligt "open space" metoden. Medverkande vid dessa möten har varit hembygdsföreningar, byalag, småföretagare, LRF, kyrkan, utvecklingsgrupper, idrottsföreningar, Regionförbundet Östergötland, kommunpolitiker, Vretagymnasiet, Civilförsvaret och Linköpings Universitet. m.fl.

Underlaget från dessa möten samt en omvärldsanalys och en SWOT-analys har legat till grund för strategiskrivningen. Dessutom har Folkungaland på sin hemsida haft en särskild flik där intresserade kunnat lämna idéer och synpunkter som har beaktats. Skrivargruppen har fortlöpande förankrat arbetet hos Folkungaland LAG.

Skrivargruppen, LAG och kommunernas landsbygdshandläggare har kontinuerligt under arbetet med strategin säkerställt så att denna strategi inte avviker i inriktning från kommunernas landsbygdsutvecklingsplaner, för kommuner som har sådana. Vidare har länets Regionala Utvecklingsplan (RUP) vägt in i arbetet. Ambitionen har varit att RUP, kommunala planer och denna strategi skall samverka och komplettera varandra för landsbygdens utveckling. Slutligen har strategin sedan presenterats vid ett stormöte den 16 nov 2014 där alla medverkande bjudits in för en sista genomgång.

4. Utvecklingsområdet

Beskrivning	Statistik
Totalt antal invånare i utvecklingsområdet, inklusive tätorter > 20 000 invånare.	288 923 Två större tätorter, Linköping och Norrköping, och en mindre tätort Motala, dominerar området. Urbaniseringen är här tydlig och har till en del utarmat omkringliggande landsbygd, men framför allt landsbygden längre från dessa tätorter. I dessa tätorter, > 20 000 invånare, finns områden med stor del utrikes födda. En del i strategin är ett utbyte mellan stad och land i syfte att visa stadsbor landsbygdens möjligheter och kvaliteter. Folkungaland vill använda jordbruksfundsmedel för integrationsprojekt i syfte att öka bosättningen på landsbygden.
Antal invånare i utvecklingsområdet, exklusive tätorter > 20 000 invånare.	131 780
Områdets totalstorlek i km ² , inklusive tätorter > 20 000 invånare.	6 165
Områdets storlek i km ² utanför tätorter > 20 000 invånare.	5 953
Antal invånare per km ² , inklusive tätorter.	46,9
Antal invånare per km ² , exklusive tätorter.	29,8
Kommuner som omfattas av strategin.	Finspång-, Linköping-, Mjölby-, Motala-, Vadstena-, Åtvidaberg kommuner, samt en mindre del av Norrköpings kommun.
Landskapstyper och landmärken	Norra Götalands slättbygder är geografiskt sammanlänkade genom de naturliga gränser som i väster utgörs av Vättern och i övriga väderstreck av vidsträckt skogsområden. Området domineras av de stora och expansiva städerna Linköping och Norrköping som kommunikationsmässigt knyts samman av Södra stambanan och Europaväg 4. De centrala delarna i Folkungaland utgörs av Östgötaslätten som i norr slutar vid en förkastningsbrant där Motala ström och Göta kanal har sin sträckning. Norr om förkastningsbranten finns vidsträckt skogsbygd kring Finspång och Grytgöl. I sydost övergår slätten i mellanbygder som snabbt övergår i skogsbygd i höjd med Åtvidaberg och Västra Harg. Hela Folkungaland är rikt på sjöar och vattendrag. Stora sjösystem binds samman av Göta- och Kinda kanaler.
Större tätorter och utvecklingscentra	De större tätorterna hamnar utanför strategin, men inom Folkungalands område. Detta på grund av att antalet invånare är över 20 000. Dessa tätorter är Linköping och Motala. Norrköpings kommun ingår endast med Borgs församling. Större tätorter, mindre än 20 000 invånare är: Finspång, Mjölby, Vadstena och Åtvidaberg. Mindre tätorter är: Borensberg, Ljungsbro, Mantorp, Skänninge, Skärblacka, Vikingstad och Väderstad.

Beskrivning	Statistik
Befolkningsförändring för åren 2007–2013	
▲ Flyttnetto	3142
▲ Födelsenetto	2485
Arbetslöshet i procent	7,1%
Arbetslöshet bland unga (15–24 år) i procent *	14,4 %
Andel invånare med utländsk bakgrund i procent *	9,8 %
Antal företag med direkt anknytning till fiske och vattenbruk **	Enl. bilaga 5
Antal företag per 1 000 invånare ***	70 (utom Norrköping/Borgs församling)
Antal nystartade företag per 1 000 invånare ***	38 (utom Finspångs och Linköpings kommun samt Norrköping/Borg församling)
Andel av befolkningen i procent	Enl. bilaga 5
16-24 år	17,7%
25-44 år	24%
45-64 år	26,5%
65- år	20,9%
Övrigt nämnvärt som har betydelse för områdets utveckling?	stora arbetsgivare som SAAB, BT, Siemens, m.fl. samt Region Östergötland och Linköpings Universitet

4.1. Områdesbeskrivning

Folkungaland omfattar Finspångs-, Linköpings-, Mjölby-, Motala-, Vadstena-, och Åtvidabergs kommuner samt Borg församling i Norrköpings kommun. Området är traditionellt sammanhållet infrastrukturmässigt och administrativt. Människorna känner en naturlig sammanhållning som östgötar. Det är enklare med samarbete som kan skapa synergier inom just detta sammanhållna geografiska område därför att människorna känner samhörighet.

Linköpings-, Mjölby-, Motala-, och Norrköpings kommuner har redan erfarenhet av samarbete inom Leaderkonceptet och var tidigt klara med att de ville fortsätta detta samarbete i den nya programperioden. Tidigare tillhörde Finspångs kommun och del av Motala kommun Leaderområde Gränslandet som nu upphört. Dessa delar av tidigare Gränslandet finner det naturligt nu att söka sig ner mot Östergötlands centrala delar. Vadstena och Åtvidaberg som tidigare tillhört ett annat Leaderområde, ser även en naturligare knytning till de centrala delarna av Östergötland inte minst efter vissa tidigare problem där gränstrakter mot tidigare Folkungaland inte kunnat ta del av attraktiva projekt som genomförts i Folkungaland.

Området kännetecknas av att en betydande andel av det lokala näringslivet på Östgötaslätten utgörs av rationella lantbruksföretag med traditionell inriktning mot animalie- och växtproduktion. I mellan- och skogsbygder som ingår i området kombineras lantbruket med skogsbruk. Många jordar är väl lämpade för grönsaks-, bär, och rotfruktsproduktion. Jordbruksföretag med en rationell växt- och animalieproduktion inom området utgör en bas för livsmedelsproduktion eller förädling.

Inom Folkungalands område finns företag med inriktningen småskalig livsmedelsproduktion. Flera av dess har utvecklat gårdsbutiker. Dessa butiker har ofta ett mycket begränsat sortiment vilket gör butikerna mindre attraktiva för konsumenter. Med Jordbruksfonden skulle Folkungaland kunna stödja projekt som stimulerar samarbete mellan producenter så att ett större sortiment kan erbjudas i dessa gårdsbutiker. Även projekt med syfte att utveckla flera produktionsenheter, utöka produktsortimentet och starta flera gårdsbutiker kan stödjas med Jordbruksfonden.

Området har många mindre företag inom byggnation, entreprenad, transport och turistnäring samt fåmansföretag inom IT och konsultbranscher. Skolan och barnomsorgen är väl utbyggd och erbjuder många arbetstillfällen. Hästnäringen med specialisering på uppfödning, trav och ridning finns. Vissa lantbruksföretag har breddat sin verksamhet och satsat på besöksnäringen och erbjuder bland annat övernattnin g i form av "bo på lantgård". Några av dessa har utvecklats till mindre konferensanläggningar. Vid några turistanläggningar erbjuds kombinationer av olika aktiviteter liksom övernattnin g och mat. En gränssättande faktor för besöksnäringen är att många besöksmål inte är kompletta med både övernattnin g, måltider och upplevelser. Med jordbruksfondens sådana besöksmål stödjas så att ett komplett utbud kan erbjudas.

Området har en närhet till expansiva städer (Linköping och Norrköping) som erbjuder en stark närmärnad. Många har sina arbeten i tätorterna men väljer av olika skäl att bo på landsbygden. Norrköpings och Linköpings expansion har inneburit en överhettad bostadsmärnad i dessa städer vilket gjort att människor som har arbeten i städerna söker sig ut till den omgivande landsbygden för sitt boende. I Folkungaland arbetspendlar relativt många människor. Med jordbruksfondens projektstöd kan marknadsföring genomföras så att märnaden för landsbygdens produkter ökas.

Människornas kompetens varierar högst avsevärt och trots arbetslöshet finns det brist på kompetent arbetskraft inom vissa kompetensområden. Det brister även i kompetens inom entreprenörskap och IT. Med Jordbruksfonden skulle en del av dessa kompetensbrister kunna avhjälpas. Linköpings universitet (LiU) utgör en kraftfull kunskapsresurs för hela området som Folkungaland inlett ett samarbete med.

Många lokala föreningar, inte minst idrottsföreningar, verkar inom området. Det som förenar är ett gemensamt intresse, t.ex. idrott, den lokala boendemiljön, en fritidsbåthamn eller hembygdens utveckling. Ett fungerande föreningsliv gör många delaktiga i den lokala utvecklingen och stärker samhörigheten på bostadsorten. Vitaliteten i föreningslivet varierar dock och behöver i bland hjälp och stimulans, vilket kan åstadkommas med projektstöd från Jordbruksfonden.

Utbyggnaden av vindkraft har varit kraftig på grund av goda vindförhållanden öster om Vättern. På senare tid har emellertid Försvarmaktens stoppområde omkring Malmslätt och vikande lönsamhet gjort att utbyggnaden avstannat. Stoppområdet omfattar en cirkel med radien 40 km med Malmslätt i mitten. Utanför stoppområdet finns en del områden väl lämpade för vindkraft.

Folkungalands naturmiljöer med sjösystem, eklandskapet och andra skogsområden med intressant brukshistoria utgör stora och innehållsrika rekreati onsområden. Folkungalands urgamla historia med många minnesmärken och sevärdheter av riksintresse, liksom områdets specifika kultur ger en rik mångfald av sevärdheter för besökaren.

Området, inklusive städerna, har stort utbud av arbetstillfällen, boendemöjligheter, kultur, sport och fritidsaktiviteter, vilket ger Folkungaland attraktionskraft. E4, Södra stambanan, väg 35 och järnvägen mot Åtvidaberg, väg 51 och 215 mot Finspång, väg 34 Linköping-Motala samt väg 50 från Mjölby via Motala mot Bergslagen ger Folkungaland utmärkta kommunikationer. I Folkungaland finns en komplett infrastruktur med storhamn, flygplatser, järnvägar och vägknutar för nationella och internationella transporter.

Kommunikationer i form av allmänna tåg-, buss och taxi/bil har inte den turtäthet som krävs för ett bra boende på landsbygden. Det är svårt att uppnå hög livskvalité och svårt att arbeta för de landsbygdsbor som saknar tillgång till egen bil. Folkungaland vill med Jordbruksfonden stödja projekt som kan motverka denna brist.

Byggkostnaderna på landsbygden överstiger i de flesta fall priset på redan byggda hus och lokaler. En bidragande faktor är höga kostnader för enskilt vatten och avlopp. Folkungaland vill med Jordbruksfonden stödja innovativa projekt med mål att begränsa kostnader för byggande och för enskilt vatten och avlopp. Här kan användande av ny teknik ge framgång.

Flera landsbygdsskolor brottas med sviktande elevunderlag. Kommunernas ansträngda ekonomi leder till nedläggning av sådana skolor vilket kraftigt försämrar förutsättningarna för det goda livet på den ort som det sker. Folkungaland skulle med Jordbruksfonden kunna stödja projekt med syftet att bättre tillvarata landsbygdsskolornas potential för utomhuspedagogik och andra skolformer för att på så sätt bredda elevunderlaget med elever från tätorter. En annan fördel som skulle vinnas med att tätortsbarn undervisas i landsbygdsskolor är att dessa barn får bättre kunskap om landsbygden och förutsättningarna för att bo och leva där.

En spännande tanke är att med skolan eller lanthandeln som bas bygga någon form av medborgarkontor/-centrum. Där skulle Skola, lanthandel, bibliotek, IT-centrum, samlingsal, hemtjänst, äldreboende etc. kunde samlokaliseras. Folkungaland vill med Jordbruksfonden ha möjlighet att pröva sådana projektidéer.

4.2. Behov och utvecklingsmöjligheter

Folkungaland har stor produktionsareal för jordbruksprodukter, energi och skogsråvara samt möjligheter för vindkraftsproduktion. Jordbruksföretagen har över lag en rationell växt- och animalieproduktion och utgör en bas för småskalig livsmedelsproduktion/förädling.

Folkungaland kan med projektstöd från Jordbruksfonden ytterligare utveckla företag för produktion, förädling, försäljning och distribution av lokalt producerade livsmedel. Större effekt kan då uppnås om nya produkter kan komplettera redan befintliga. Större effekt kan även uppnås genom samarbetsprojekt så att olika företag genom samarbete kan komplettera varandras produktsortiment.

Världens miljö står alltmera i fokus. Växthuseffekterna framstår tydligt i form av temperaturökningar och extrema oväder runt om i världen. Kraftfulla åtgärder behövs för att minska koldioxidutsläppen och föroreningar av alla slag för att vända denna oroande trend inom området.

Stor tillgång till lättillgänglig skogsråvara ger förutsättningar för såväl småskalig som storskalig produktion av träprodukter och träbaserad energi vilket skulle kunna bidra till minskade koldioxidutsläpp och ge affärsmöjligheter i Folkungaland. Folkungaland kan med Jordbruksfonden stödja projekt med inriktning mot avverkning, förädling, försäljning och distribution av trä och andra förnybara produkter, samt att lokala entreprenörer tillgodoser mindre orters energibehov.

Folkungalands naturmiljöer erbjuder innehållsrika rekreationsområden för både den nationella och den internationella besöksnäringen. Folkungalands urgamla historia med många minnesmärken och sevärdheter av riksintresse, liksom området specifika kultur med bruksorter med gamla traditioner, ger en mångfald av sevärdheter för besökare.

Den ekonomiska utvecklingen är ojämn i Europa, men det finns en stor medelklass som gärna reser och besöker nya resmål. Inom Folkungaland finns möjligheter att attrahera denna turistpotential inom besöksnäringen. Folkungaland kan med projektstöd från Jordbruksfonden ytterligare utveckla företag inom besöksnäring. Projekt som på en ort leder till att luckor i ett komplett upplevelsepaket fylls ut, så att både upplevelser, övernattning och mat kan erbjudas på orten prioriteras med jordbruksfonden.

Folkungaland domineras av två större och expansiva tätorter Linköping, Norrköping och en mindre tätort, Motala > 20 000 invånare. Dessa tätorter utgör en stark närmarknad för lokalproducerade produkter och tjänster. Folkungaland kan med Jordbruksfonden stödja marknadsföringsprojekt i syfte att öka marknaden för landsbygdens produkter och tjänster.

Kommunikationer i form av allmänna tåg-, buss och taxi/bil behöver utvecklas. Det är svårt att uppnå hög livskvalité och svårt att arbeta för de landsbygdsbor som saknar tillgång till egen bil. Folkungaland vill med Jordbruksfonden stödja projekt som kan motverka denna brist. Området har behov av lägre kostnader för nybyggnation, enskilt vatten och avlopp. Folkungaland vill med Jordbruksfonden stödja projekt som med ny teknik kan pressa ned dessa kostnader.

Linköpings universitet är en stark tillväxtfaktor och Folkungaland bör särskilt beakta och uppmuntra samarbete mellan universitetet, organisationer och företag på landsbygden. Linköpings Universitet och Agro Öst kan vara viktiga samarbetspartner när det handlar om kompetens- utveckling, produktutveckling samt företagsutveckling i ett bredare perspektiv. Agro Öst är en ideell förening med säte i Vreta Kluster. Syftet med föreningen är att främja företagsutveckling med anknytning till de gröna näringarna i östra Sverige. Folkungaland kan med Jordbruksfonden stödja projekt vars syfte är att öka kompetensen inom bristområden och entreprenörskap. Vid sådana projekt är ovan omnämnda institutioner till stor hjälp.

Baserat på Folkungalands goda infrastruktur med storhamn, flygplatser, järnvägar och vägknutar för nationella och internationella transporter finns goda möjligheter för etablering av logistikföretag. På många platser råder bristfälliga telekommunikationer, vilket ger Folkungaland sämre konkurrenskraft vid etablering av företag samt begränsar möjligheterna för arbete från hemmet. Folkungaland kan med Jordbruksfonden stödja projekt vars syfte är att öka kompetensen och förbättra infrastrukturen inom IT-området.

Föreningslivet fungerar olika bra inom Folkungalands område. Ofta är det svårigheter att engagera människor ideellt vilket gör att föreningslivet periodvis somnar in. Ett vitalt föreningsliv är en viktig faktor för utvecklingen av landsbygden. För ungdomar är idrottsföreningar betydelsefulla. Därför bedömer Folkungaland det angeläget att stimulera och utveckla föreningslivet. Folkungaland kan med hjälp av Jordbruksfonden stödja projekt som syftar till att utveckla föreningslivet.

Glest befolkade områden ger svagt underlag för lokal, offentlig och privat service. Folkungaland kan med Jordbruksfonden stödja projekt som utvecklar IKT-baserade servicesystem (Information -och Kommunikations Teknik) för att balansera det sviktande befolkningsunderlaget. Folkungaland har en demografisk skevhet med underskott av ungdomar och överskott av äldre. Området har behov av ökad inflyttning av yngre. I syfte att skapa större intresse för skolan bland såväl landsbygdsk barn som stadsbarn skulle landsbygdens förutsättningar för en skolgång med utökad utomhuspedagogik kunna tas till vara. Detta skulle i sin tur kunna leda till ökat elevunderlag från tätorter till nedläggningshotade landsbygdsskolor. Detta på grund av att landsbygdsskolor får ökad attraktivitet. Folkungaland vill med jordbruksfonden kunna stödja projekt sådana syften. Vidare vill Folkungaland med Jordbruksfonden kunna stödja projekt där man med skolan eller lanthandeln som bas bygger upp någon form av medborgarkontor/-centrum. Där skulle Skola, lanthandel, bibliotek, IT-centrum, samlingshall, hemtjänst, äldreboende etc. kunde samlokaliseras. Folkungaland vill med Jordbruksfonden ha möjlighet att pröva sådana projektidéer.

Kommunala planer för markanvändning kan behöva ses över med fokus på landsbygdsutveckling. Flera oroshärdar i vår omvärld gör att migrationen till Sverige och vårt närområde är omfattande. Detta ställer nya krav på oss i olika avseenden men erbjuder också nya möjligheter. De "nya" svenskarna tillför kompetens och arbetskraft som utgör en värdefull tillgång. För att ta tillvara denna kompetens på landsbygden behövs både information och förändrade attityder vilket Folkungaland kan medverka till. Med jordbruksfonden kan Folkungaland stödja projekt syftande till att nya svenskar ges kunskap om landsbygden vilket leder till ökad integration som kommer landsbygden till del. Här är samverkan mellan etniska föreningar och landsbygdsföreningar betydelsefull. Samarbete med migrationsverket och kommunerna i syfte att marknadsföra landsbygden som ett boendeanternativ kan även vara framgångsrikt.

5. På vilket sätt är strategin innovativ?

En innovation kan definieras som en ny idé, till exempel en produkt eller en tjänst, som visar sig fungera men som också har en efterfrågan. Något som enbart är nytt men som inte fyller en funktion och som således inte efterfrågas, kan inte sägas vara innovativt. Men en innovation kan även vara en gammal och beprövad lösning som används på ett nytt sätt eller på en ny marknad. Innovation handlar alltså om nya och/eller bättre sätt att skapa värden för företag, samhälle eller individ.

Eftersom innovation handlar om att testa nya lösningar och nya produkter är innovativa projekt även högriskprojekt. De tänkta lösningarna kan tänka sig misslyckas, eller den framtagna produkten kan visa sig sakna en marknad. En viktig del i att främja innovationer är därför att skapa utrymme för en kreativ miljö en miljö som tillåter misslyckanden. Innovation handlar om att våga testa nya lösningar och då måste möjligheten till både succé och misslyckande vara en del av projektberäkningen.

I Folkungaland ser vi brett på begreppet innovation. Innovativt för en by/ort kan vara gamla nyheter för en annan. Här är det viktigt att ta hänsyn till lokala variationer. En annan del är vikten av att tillåta misslyckanden och att våga testa.

Produkter, tjänster eller metoder som redan på förhand kan avgöras vara lyckade är sällan en innovation. Folkungaland kommer även att arbeta för att skapa ett innovativt projektklimat. Detta innebär att kontoret kommer att försöka stötta innovativa projektidéer. Innovationer och nytänkande kommer att väga tungt när LAG väljer ut vilka projekt som beviljas vilket framgår av 7.4 Urvalsprocess där innovativa projekt ges höga poäng.

Under framtagandeprocessen av denna strategi har 15 lokala möten anordnats enligt metoden "open space" Över 200 deltagare har där fått komma till tals och deras synpunkter är inarbetade i strategin. Denna framtagandeprocess är innovativ och har lett till en stark förankring av strategin. Kunskapen om Leader och det nya Folkungaland har också nått vidsträckt spridning.

Folkungalands kanslis lokalisering till Vreta Kluster är innovativt därför att kansliet där har direkt tillgång till ca 20 olika organisationer som på olika sätt verkar på och för landsbygden. Strategin vill utveckla samarbete mellan företagare som nyckel till framgång på ett innovativt sätt. Strategin försöker att med projektstöd till föreningssamverkan integrera nya svenskar till landsbygden på ett innovativt sätt.

Satsning på utomhuspedagogik för landsbygdsskolor syftar till att på ett innovativt sätt öka landsbygdsskolors attraktionskraft för att locka tätortsbarn till skolorna för att öka elevunderlaget. Projekt som medverkar till att bredda landsbygdsskolornas verksamhet och därmed öka den medborgerliga nyttan ska stimuleras.

En innovativ tanke är att med skolan eller lanthandeln som bas bygga någon form av medborgarkontor/-centrum. Där skulle Skola, lanthandel, bibliotek, IT-centrum, samlingsal, hemtjänst, äldreboende etc. kunde samlokaliseras. Folkungaland vill med Jordbruksfonden ha möjlighet att pröva sådana projektidéer. Folkungaland vill med projektstöd på ett innovativt sätt utveckla IT-baserade servicesystem för att balansera sviktande underlag för service.

6. Vision

"Folkungaland vill stödja projektidéer som skapar förutsättningar för "det goda livet" på landet och göra det tillgängligt för alla."

I Folkungalands vision skapas det goda livet genom stöd av projekt som innebär satsningar på utveckling, gemensamma aktiviteter och egen försörjning. I Folkungalands ideala framtidsbild är det goda livet på landsbygden anpassade för alla och i harmoni med miljön. Där finns goda försörjningsmöjligheter, goda boendemiljöer, goda kommunikationer, närhet till skola och förskola, närhet till service, ett blomstrande föreningsliv, trygghet och goda möjligheter till ett meningsfullt fritidsliv. Folkungaland vill mäta visionens uppfyllelse med att avläsa trender i befolkningsutvecklingen och genom att göra undersökningar om landsbygdsbornas nöjdhet. Med landsbygden menas i denna strategi det geografiska inriktningsområdet utanför tätorter större än 20 000 invånare.

7. Insatsområden, mål och urvalskriterier

7.1. Övergripande mål för området

2020 ska Folkungaland ha bidragit till att:

- ▲ stärka företagande och skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen på landsbygden
- ▲ öka livskvalitet och attraktivitet
- ▲ verka för minskad miljöpåverkan och bidra till en bättre miljö
- ▲ förbättra fysiska och digitala kommunikationer
- ▲ öka mångfald på landsbygden

Övergripande mål 1: stärka företagande och skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen på landsbygden

Möjligheten till försörjning är grunden för landsbygdens utveckling. Genom kompetensutveckling mellan stad och land ges stadsbor med låg kunskap om landsbygden ökade kunskaper om denna. Liksom att landsbygdsbor ges ökade kunskaper om andra kulturer. I nästa steg finns möjlighet att driftiga entreprenörer etablerar verksamheter på landsbygden som ett resultat av kompetensutvecklingen. Folkungaland vill även ge yngre entreprenörer möjlighet till personlig utveckling inom området företagande på landsbygden i syfte att på sikt öka företagandet. Folkungaland vill dra lärdomar från andra områdens och länders landsbygdsutveckling i syfte att kunna utveckla vårt eget arbete.

Övergripande mål 2: öka livskvalitet och attraktivitet

Föreningar och organisationer är en viktig del av det sociala livet på landsbygden och därmed en avgörande förutsättning för att livet på landsbygden upplevs som gott. Genom satsningar på fritidsaktiviteter, kultur och friskvård ges landsbygdsborna ökat innehåll i sina liv genom kontakter i de nätverk som aktiviteterna skapar. Detta är en viktig del i främst ungdomars livskvalitet. Om den upplevda livskvaliteten ökar bland landsbygdsborna skulle sannolikt flera välja att stanna kvar, och flera välja att bosätta sig på landsbygden. Detta är anledning till att Folkungaland väljer livskvalitet och attraktivitet som ett av de fem övergripande mål för området.

Övergripande mål 3: verka för minskad miljöpåverkan och bidra till en bättre miljö

Hållbar utveckling ur miljösynpunkt och minimal miljöpåverkan är en grundförutsättning för "Det goda livet på landet". I vissa fall finns även rester från nedlagd verksamhet kvar som gamla "miljösynder". Folkungaland vill även ha möjlighet att åtgärda sådana miljösynder. Folkungaland har därför minskad miljöpåverkan och förbättrad miljö som ett av fem övergripande mål.

Giftfria miljöer med biologisk mångfald skapar attraktivitet och är en stor drivkraft för ökad bosättning på landsbygden. Detta ökar också attraktiviteten hos besöksnäringens olika grenar. Eftersom ökad bosättning och blomstrande besöksnäring är grundstenar i landsbygdsutveckling är det naturligt med detta övergripande mål i Folkungalands strategi.

Övergripande mål 4: förbättra fysiska och digitala kommunikationer

Kommunikationer i form av allmänna tåg-, buss och taxi eller bil behöver utvecklas. Det är svårt att uppnå hög livskvalité och svårt att arbeta för de landsbygdsbor som saknar tillgång till egen bil. Folkungaland vill med Jordbruksfonden stödja projekt som kan motverka denna brist. Folkungaland har behov av lägre kostnader för nybyggnation, enskilt vatten och avlopp. Folkungaland vill med Jordbruksfonden stödja projekt som med ny teknik kan pressa ned dessa kostnader.

Övergripande mål 5: öka mångfald på landsbygden

Folkungaland ser integrationsarbetet som en långsiktig investering för framtiden då landsbygden länge tappat invånare. Fördelen i längden blir att med fler invånare kan service bibehållas eller förbättras och föreningslivet får fler medlemmar. Ur ett annat perspektiv förknippar utrikesfödda landsbygden med en avsaknad av möjligheter som jobb och utbildning. I många länder är landsbygden också en farlig plats att leva och bo på. När man inte vet något annat så bär man med sig en negativ bild av landsbygden även i Sverige.

I arbetet med integration är det viktigt att få ut det positiva budskapet med att bo och verka på landsbygden. Folkungaland ser vikten av att arbeta med mjuka processer genom personliga möten och lokal samverkan då de skapar möjlighet för ökad förståelse, lärande av sociala koder, nätverksbyggande och erfarenhetsutbyte, något som leder till att stärka det lokala arbetet.

Ökad mångfald är inte bara integration av nya svenskar. Folkungaland betonar att även fysiska och psykiska handikapp liksom HBTQ-personers olika behov tillgodoses så att alla på ett naturligt sätt integreras i Folkungalands landsbygd.

7.1.1. Horisontella mål

Utöver de övergripande målen så har fem horisontella mål identifierats. Dessa horisontella mål speglar Folkungalands vision om att skapa förutsättningar för "det goda livet" på landet och göra det tillgängligt för alla.

Övergripande horisontella mål för hela strategin	Indikatorer
Jämställdhet	Antal deltagare
Ungdomsinflytande	Antal barn/ungdomar i projekt
Samverkan	Antal samarbetsprojekt med ett annat/andra medlemsländer i EU
	Antal samarbetsprojekt inom landet
Hållbar utveckling	Antal invånare som får tillgång till förbättrad service/infrastruktur
	Antal företag som får stöd
	Antal miljö projekt
Mångfald	Antal nya nätverk/samarbetskonstellationer

Horisontellt mål 1: Jämställdhet

Folkungaland har fem horisontella mål och prioriterar jämställdhet. Projekten kommer därför att värderas utefter hur väl de svarar på att ge kvinnor och män samma möjligheter och bidrar till en jämn fördelning av makt och inflytande, lika villkor och förutsättningar i fråga om företagande och arbete, lika tillgång till utbildning och möjligheter till utveckling av personliga ambitioner, intressen och talanger.

Horisontellt mål 2: Ungdomsinflytande

Barn och unga är en viktig resurs i samhället, samtidigt som de ofta har svårare än vuxna att få sina röster hörda. Projekt inom Folkungaland som arbetar med att inkludera ungdomar och som verkar för ett ökat inflytande för unga kommer ges företräde vilket framgår i horisontella urvalskriterierna. Ungdomsinflytande har tilldelats högre viktning än de andra horisontella målen.

Horisontellt mål 3: Samverkan

Samverkan bör vara ett viktigt kriterium i projekt för att uppmuntra entreprenörskap. Vi ser positivt på de projekt som samtidigt berör den ideella, den privata och den offentliga sektorn. Vi vill också uppmuntra "nätverkande", nationellt som internationellt, samt samverkan i branschvisa kluster och samverkan över intressegränser.

Horisontellt mål 4: Hållbar utveckling

En hållbar utveckling kan sammanfattas: "en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov" (Bruntlandkommissionen 1987). De tre dimensionerna av hållbar utveckling - den ekonomiska, sociala och miljömässiga - ska samstämmigt och ömsesidigt stödja varandra. Kopplingen stad och land är en central fråga för utvecklingen av den hållbara regionen med utmaningar som rör både den sociala, ekonomiska och ekologiska dimensionen. Målbilden är en ekonomi där restprodukter skapar jobb och tillväxt vid produktion av livsmedel samt förnybara råvaror och varor. I regionen finns en bred kunskapsbas med starka offentliga aktörer och innovativa företagare som ger goda förutsättningar för en dynamisk utveckling med grön tillväxt i fokus.

Horisontellt mål 5: Mångfald

I syfte att skapa det goda livet och en attraktiv landsbygd för alla vill Folkungaland att alla projekt skall vägas mot det horisontella målet mångfald. Detta ger också ökade förutsättningar för inflyttning till landsbygden.

Med mångfald menar Folkungaland ett mångkulturellt samhällsklimat där alla får ta plats och får sina behov tillfredsställda. Det skall i Folkungaland finnas plats för alla kulturella och etniska inriktningar liksom för HBTQ-personer samt för personer med fysiska och psykiska handikapp.

7.2. Insatsområden

Fem insatsområden är identifierade för att möta de behov och möjligheter som finns i vårt upptagningsområde.

Insatsområde 1: företagande/ arbetstillfällen

Folkungaland prioriterar företagande och arbetstillfällen främst bland de faktorer som främjar landsbygdens utveckling. Där märks särskilt företagande inom besöksnäring, småskalig livsmedelsproduktion/förädling, småskalig energiproduktion och annan lokal produktion. Folkungaland har stora möjligheter att kunna dra nytta av den stora kunskapsbank som området har i form av universitet och skolor i syfte att öka innovationsgraden hos det landsbygdsknutna näringslivet.

Kompetensutveckling inom områdena är viktig. Visst företagsstöd skall också kunna ges. Internationell- nationell- och lokal besöksnäring och turism växer snabbt i Sverige. Folkungaland vill dra nytta av denna trend för att skapa nya arbetstillfällen, utveckla gamla och skapa nya företag inom besöksnäringen. Många förslag om att utveckla respektive bygders sevärdheter och kunna visa på bygdens historia har framkommit under förankringsarbetet med denna strategi. Sådana insatser påverkar bygdens attraktionskraft och skapar arbetstillfällen.

Folkungaland har genom sina goda produktionsmöjligheter för livsmedel, möjligheter att utveckla befintliga företag och utveckla nya inom sektorn småskalig livsmedelsindustri. Stora tätorter ger en stor närmarknad som efterfrågar lokalt producerade livsmedel. Vid försäljning är det viktigt att kunna erbjuda ett så brett sortiment som möjligt. Folkungaland kan stödja utvecklingen av nätverk så att företagen vid försäljning, genom att erbjuda varandras produkter, kan erbjuda ett bredare sortiment. Marknadsföringsprojekt kan här också bli betydelsefulla.

Småskalig energiproduktion är aktuell inom hela Folkungalands område. I skogs och mellanbygder kan energibasen vara träbaserad men även gasproduktion från biologiskt material och solenergi kan vara aktuell. Från slättbygden tillkommer stora mängder halm som energibas. Dessa energibaser kan användas för uppvärmning av allt från hus och gårdar till drift av panncentraler för uppvärmning av mindre hussamlingar eller tätorter.

Kompetensutveckling och planering av anläggningar inom energiområdet har möjlighet att i ett senare steg skapa flera arbetstillfällen inom området småskalig energiproduktion. Områdets goda förutsättningar för vindkraftproduktion är något decimerade att utnyttja beroende på Försvarsmaktens stoppområde.

Kommunikationer i form av allmänna tåg-, buss och taxi/bil är en förutsättning för att arbetstillfällena skall bli fler. Området har behov av lägre kostnader för nybyggnation, enskilt vatten och avlopp. Folkungaland vill med Jordbruksfonden stödja projekt som med ny teknik kan pressa ned dessa kostnader. Arbetskooperativ i olika former kan vara en väg att både skapa flera arbetstillfällen och bereda arbetstillfällen för människor som står långt från arbetsmarknaden.

Insatsområde 2: livskvalitet och attraktivitet

Trivsel och upplevd livskvalitet är viktiga urvalsfaktorer för att människor och inte minst ungdomar skall välja att bo (kvar) på landsbygden. Att kunna skapa sig ett fungerande vardagsliv med utrymme och möjlighet att utöva sina och sin familjs intressen är en viktig del i ett gott liv. Under Folkungalands förankringsarbete för denna strategi har projektförslag avseende fritidsaktiviteter förekommit i stor utsträckning. Dessa förslag omfattar allt från vandringsleder, sporthallar, motionsanläggningar till förenings-/samlingslokaler. Detta visar på den stora vikt och betydelse som den typen av insatser har i folks vardag. Ofta saknar denna typ av aktiviteter möjlighet till annan finansiering.

Föreningsaktiviteten varierar mycket inom Folkungalands område. Aktiva föreningar är viktiga för att ge demokratiska kanaler som ger landsbygden en röst samt att ge kanaler att nå ut med arbetet med landsbygdsutveckling. Starka föreningar ger även bättre förutsättningar att nå fram till kommuner och myndigheter med önskemål och förfrågningar. För ungdomar är idrottsföreningar betydelsefullt. Där är kunniga ledare en nyckelfaktor. Folkungaland vill därför stärka föreningslivet i de bygder där det är svagt och ser detta som en viktig del i landsbygdsutvecklingsarbetet. Hälsa är centralt i människors liv och en förutsättning för en hållbar samhällsutveckling. Aktiva föreningar bidrar till såväl friskvård, kulturutbud som social samvaro.

Bra skolor är betydelsefullt för ett attraktivt boende på landsbygden. Samtidigt är många landsbygdsskolor nedläggningshotade. Folkungaland vill stödja nytänkande inom skolområdet. Olika former av evenemang liksom ett rikt föreningsliv har betydelse för det goda livet på landsbygden. En spännande tanke är att med skolan eller lanthandeln som bas bygga någon form av medborgarkontor/-centrum. Där skulle Skola, lanthandel, bibliotek, IT-centrum, samlingsal, hemtjänst, äldreboende etc. kunde samlokaliseras. Folkungaland vill med Jordbruksfonden ha möjlighet att pröva sådana projektidéer.

I många landsbygdsområden är befolkningsminskningen ett problem. När befolkningen minskar, minskar även underlaget för service, skola och kollektivtrafik. Många som flyttar till Sverige väljer dock att bosätta sig i tätorter istället för på landsbygden. Det har olika orsaker som t.ex. kunskapsbrist om hur det ser ut och vilka möjligheter som finns, bristen på hyresrätter på landsbygden samt att familjer ofta måste ha (eller har uppfattningen att man måste ha) tillgång till en bil för att bosätta sig på landet.

I Folkungaland återfinns många utrikesfödda i olika stadsdelar i Motalas och Linköpings tätorter. Även i Finspång, Åtvidaberg och den del av Norrköpings kommun som ingår i Folkungaland, finns områden med många nya svenskar. I vissa av områdena har befolkningen stigit så pass mycket att trångboddhet är ett faktum.

Folkungaland ser här en möjlighet att locka fler utrikesfödda att testa att bosätta sig och verka på landsbygden. Folkungaland bedömer att det går att skapa möjligheter för arbetstillfällen där det kan vara en fördel att ha en annan bakgrund och kompetens t.ex. gällande språk. Folkungaland tror att det finns mycket att vinna på att arbeta för en mindre homogen landsbygd. Även många inrikes födda svenskar har låg kunskap om landsbygden. Folkungaland vill därför arbeta för ökade kunskaper om landsbygden särskilt bland yngre stadsbor oavsett etniskt ursprung.

Insatsområde 3: miljöförbättringar

Folkungaland vill stimulera genomförandet av de regionala insatsprogrammen för energi och klimat samt utveckling av Östergötlands landsbygd som antogs av regionförbundet Östsam i maj 2012. Områden som utpekats som strategiska insatsområden är hållbart nyttjande av naturens resurser och en minskad klimatpåverkan.

Projekt som bidrar till minskad miljöpåverkan, ökad resurseffektivitet och ökad användning av förnybara bränslen är prioriterade. För att stärka den upplevelse- och rekreationsbaserade näringen ska projekt som gynnar bevarande och utveckling av landsbygdens natur- och kulturlandskap stimuleras. Exempel på insatser som kan beviljas bidrag är branschspecifika utvecklingsprojekt och goda exempel, nätverk, kunskapsuppbyggnad och information.

Insatsområde 4: kommunikationer

Under Folkungalands förankringsarbete för denna strategi har projektförslag avseende kommunikationer förekommit i stor utsträckning. Brister i telekommunikationer har särskilt påtalats. Detta mot en bakgrund av Telias demontering av "kopparnätet", dålig mobiltäckning och ett samhälle som alltmer förutsätter att alla medborgare använder datorer. Här är en fortsatt utbyggnad av fibernätet liksom utbyggnaden av trådlös kommunikation, där fiber inte är ekonomiskt försvarbart, av stor betydelse. Folkungaland torde här främst inrikta sitt projektstöd till uppbyggandet av "smarta lösningar" för att effektivare kunna utnyttja de transporter som faktiskt redan finns samt att kompetensutveckla inom IT-området.

Även bristen i fysisk kommunikation i form av tåg som inte stannar och glea bussförbindelser har påtalats. Ett problem med fysiska kommunikationer är att kommunikationsföretag, men även offentliga utförare, har administrativa gränser. Det upplevs svårt att resa mellan orter som inte ligger inom samma kommunikationsområde. Svårigheterna består i att tidtabeller inte "hänger ihop" och att gränsöverskridande innebär byte av kommunikationsmedel. Folkungaland vill verka för en harmonisering av de fysiska kommunikationerna.

Insatsområde 5: mångfald

I Folkungaland ser vi brett på begreppet mångfald och integration. Integration gäller inte enbart de som flyttat till Sverige från andra länder utan även integration mellan stad och land. Utbytet mellan stad och land gäller både varor, människor och kunskap. God tillgång till städernas utbud av jobb, utbildning och nöjen ökar förutsättningarna för en positiv utveckling för mindre samhällen i regionen. En fortsatt integration av stad och land kan stimuleras genom att utveckla formerna för ett hållbart resande med hög tillgänglighet. En stor del av Sveriges totala befolkningsökning består av utrikesfödda¹. Naturlig integration på landsbygden för olika handikapp och minoriteters varierande mänskliga inriktningar inbegrips också i begreppet mångfald.

¹ http://www.scb.se/Statistik/_Publikationer/LE0105_2013A01_BR_BE57BR1301.pdf.

Många fler kommuner skulle uppleva en negativ befolkningsutveckling om man räknar bort de som migrerat till Sverige. I många landsbygdsområden är befolkningsminskningen ett problem. När befolkningen minskar, minskar även underlaget för service, skola och kollektivtrafik. Många som flyttar till Sverige väljer dock att bosätta sig i tätorter istället för på landsbygden. Det har många olika orsaker som t.ex. kunskapsbrist om hur det ser ut och vilka möjligheter som finns, bristen på hyresrätter på landsbygden samt att familjer ofta måste ha (eller har uppfattningen att man måste ha) tillgång till en bil för att bosätta sig på landet.

I Folkungaland återfinns många utrikesfödda i olika stadsdelar i Motala och Linköpings tätorter. Även i Finspång, Åtvidaberg och den del av Norrköpings kommun som ingår i Folkungaland, finns områden med många nya svenskar. I vissa av områdena har befolkningen stigit så pass mycket att trångboddhet är ett faktum.

Folkungaland ser här en möjlighet att arbeta för att locka fler utrikes födda att testa att bosätta sig och verka på landsbygden. Folkungaland bedömer att det går att skapa möjligheter för arbetstillfällen där det kan vara en fördel att ha en annan bakgrund och kompetens t.ex. gällande språk. Folkungaland tror att det finns mycket att vinna på att arbeta för en mindre homogen landsbygd. Även många inrikesfödda svenskar har låg kunskap om landsbygden. Folkungaland vill därför även arbeta för ökade kunskaper om landsbygden särskilt bland yngre stadsbor oavsett etniskt ursprung.

7.3. Handlingsplan

Insatsområde 1: företagande/ arbetstillfällen

Folkungaland prioriterar företagande och arbetstillfällen främst bland de aktiviteter som främjar landsbygdens utveckling. Där märks särskilt företagande inom besöksnäring, småskalig livsmedelsproduktion/förädling, småskalig energiproduktion samt annan lokal produktion där Folkungaland vill använda jordbruksfonden. Nya innovativa lösningar med stöd av områdets universitet och skolor skall uppmuntras.

För att säkerställa flera arbetstillfällen inom befintliga företag och skapa flera företag behöver företagen samarbeta mera för att kunna skapa komplexa och kompletta produkter. Företags- och föreningsstöd skall därför i första hand ske till nya eller gamla företag/föreningar som "fyller en lucka" i ett produktsortiment på en ort. Det kan gälla någon eller några livsmedelsprodukter, eller en upplevelseprodukt, sevärighet eller en ny övernattningsmöjlighet inom besöksnäringen. Folkungaland vill använda jordbruksfonden för detta insatsområde och arbeta med kompetensutveckling och företagsstöd för företagare och blivande företagare. Folkungaland vill använda jordbruksfonden för att bygga nätverk mellan företag inom området enligt ovan.

LAG vill stödja företagande och företag med marknadsföringsprojekt och uppsättande av informations- och orienteringstavlor med jordbruksfonden. LAG vill med jordbruksfonden stödja företagande och företag med utredningar och förstudier för att klarlägga förutsättningar för småskalig produktion. För att öka kompetensen inom insatsområdet vill LAG stödja nationellt och internationellt utbyte av erfarenheter med jordbruksfonden.

Insatsområde 2: livskvalitet och attraktivitet

LAG vill stödja projekt för att möjliggöra ett aktivt och rörligt liv på landsbygden. Kulturprojekt vill LAG stödja med syfte att öka trivsel och sammanhållning på landsbygden.

Stöd till planering, projektering och iordningställande av gemensamhetsanläggningar skall kunna stödjas av LAG med hjälp av jordbruksfonden. Stöd till innovativa utvecklingsidéer prioriteras. Stöd till projekt som syftar till samverkan med kommuner för satsningar på idrottsanläggningar på landsbygden skall LAG kunna stödja med hjälp av jordbruksfonden. LAG vill även utbilda idrottsledare i syfte att stärka idrottsföreningarna. Stöd till övriga gemensamhetsanläggningar som syftar till att öka livskvaliteten på landsbygden skall kunna ges med hjälp av jordbruksfonden.

LAG vill stödja nytänkande och uppmuntra profilering inom skolområdet med syfte säkra landsbygdsskolors överlevnad. Evenemang av betydelse för orten kan stödjas med jordbruksfonden. Projekt som tar till vara nya svenskars kunskaper och kompetens till fördel för det svenska samhället och landsbygden stödjas. Ett exempel på detta kan vara att nya svenskar ges praktiska möjligheter att utöva sina kunskaper inom de gröna näringarna eller att nya svenskars språkkunskaper tas tillvara inom besöksnäringen. Syftet är ökad bosättning av nya svenskar på landsbygden.

LAG vill med hjälp av Jordbruksfonden ha möjlighet att stödja projekt med syfte att med skolan eller lanthandeln som bas bygga någon form av medborgarkontor eller centrum. Där skulle skola, lanthandel, bibliotek, IT-centrum, samlingsal, hemtjänst, äldreboende etc. kunde samlokaliseras.

Insatsområde 3: miljöförbättringar

LAG vill stödja projekt som ökar kompetensen inom miljöområdet. Stöd till projekt som prövar ny teknik inom miljöförbättringar kan stödjas med jordbruksfonden. Samverkan med Linköpings universitet kan här vara värdefullt. Projekt som effektiviserar utnyttjandet av naturens resurser och en minskad klimatpåverkan stöds med jordbruksfonden.

Insatsområde 4: kommunikationer

LAG vill stödja projekt som effektiviserar nyttjande av transporter och resor. Projekt för "smarta lösningar" med IT-stöd stöds med jordbruksfonden. Projekt som syftar till att öka landsbygdsbefolkningens kompetens inom- och användande av IT skall stödjas med jordbruksfonden. Projekt som syftar till samverkan för bättre kollektivtrafik där administrativa gränser inte hindrar trafiken uppmuntras.

Insatsområde 5: mångfald

LAG vill stödja projekt som knyter samman föreningar och individer i städer och på landsbygden. Genom mentorskap kan föreningar och individer på landsbygden öka kunskapen hos etniska, kulturella, sociala och HBTQ-föreningar och individer i städer, om landsbygden och öka kunskapen om mångkulturella förhållanden. Syftet med sådan samverkan är att öka kunskapen om landsbygden för ökad bosättning och byggande av mångkulturella samhällsstrukturer på landsbygden.

LAG vill stödja projekt som allas kunskaper och kompetens till fördel för mångkulturellt samhällsbyggande på landsbygden. Ett exempel kan vara att nya svenskar ges praktiska möjligheter att utöva sina kunskaper inom de gröna näringarna, eller att nya svenskers språkkunskaper tas till vara inom besöksnäringen. LAG vill även stödja projekt som på olika sätt förbättrar integrationen för människor med handikapp och minoreteters varierande mänskliga inriktningar.

7.4. Urvalsprocess

Urvalsprocessen som beskrivs nedan är under ständig utveckling och kan komma att ändras senare under arbetet med att forma Folkungaland. Steg ett i LAGs urvalsprocess är att projektansökan hänförs till insatsområde. Därefter bedöms i hur stor utsträckning projektansökan korresponderar mot strategins grundvillkor för att få Leaderstöd som består av följande:

- ▲ Projektets nytta tillfaller landsbygden med upp till 20 000 invånare inom Finspång, Linköping, Mjölby, Motala, Vadstena, och Åtvidaberg kommuner eller den västra delen av Norrköpingskommun.
- ▲ Projektet har en tydlig koppling till något eller några av Folkungalands insatsområden:
 - företagande/arbetstillfällen
 - livskvalité och attraktivitet
 - kommunikationer
 - miljöförbättringar och
 - mångfald
- ▲ Projektet arbetar aktivt med de horisontella målen:
 - Jämställdhet
 - Ungdomsinflytande
 - Samverkan
 - hållbar utveckling och
 - mångfald
- ▲ Projektet är nyskapande och utvecklande för orten eller närområdet. Exempel på detta kan vara att:
 - möjliggöra nya och fungerande produkter eller tjänster
 - utveckla metoder och verksamheter som inte redan finns
 - vidareutveckla en metod eller verksamhet
 - pröva nya samarbeten, nya arbetsmodeller eller nya former av mötesplatser
- ▲ Projektet har en tanke för hur verksamheten är tänkt att fortsätta efter projekttidens slut, d.v.s. vad, var och hur lever det vidare?

Projektansökan poängsätts sedan utifrån poängsystemet. Projektansökan vägs och rangordnas även så att en proportionell fördelning av projektmedel totalt uppnås mellan kommunerna. Likaså måste LAG av administrativa skäl ta hänsyn till att en huvudsaklig jämn fördelning av projekten över programperioden uppnås.

7.5. Mål och urvalskriterier

7.5.1. Mål

Insatsområde	Mål	Indikatorer	Målvärde
1 Företagande/ arbetstillfällen	Skapa nya arbetstillfällen	Antal nyskapade arbetstillfällen	40
	Bidra till företagsutveckling och/eller diversifiering	Antal företag som får stöd	30
	Bidra till att skapa eller utveckla fler besöksanledningar, sevärheter, arrangemang och paketlösningar	Antal projekt	10
		Produkter som kompletterar befintliga aktiviteter och infrastruktur (övernattningar, måltider, aktiviteter, sevärheter m.m.)	5
	Stödja kompetens- och kunskapshöjande insatser riktade mot näringslivsutveckling och entreprenörskap.	Total antal deltagare som utbildats	100
	Främja samarbete för att bättre marknadsföra aktiviteter/ arrangemang på landsbygden samt närproducerade produkter eller tjänster	Antal företag/organisationer i samarbeten	15
	Bidra till att utveckla eller stärka områdets lokala identitet	Marknadsföringsvärde i kronor	200 000
	Bidra till att skapa bättre förutsättningar för lokal handel	Antal invånare som får tillgång till förbättrad service/infrastruktur	25 000
	Stödja projekt där universitet och skolor på något sätt engageras för kunskaps uppbyggnad	Antal projekt	5
2 Livskvalité och attraktivitet	Främja trivsel och sammanhållning i bygden	Storlek på ideellt arbete i projekt	10 000 kr
	Främja utvecklingen av natur, kultur och friluftsliv.	Storlek på ideellt arbete i projekt	10 000 kr
	Utveckla nya eller bevara mötesplatser för bygdens aktörer och invånare.	Antal nya fysiska mötesplatser	5
		Antal nya virtuella mötesplatser	5
	Utveckla gemensamhetsanläggningar	Investeringsvärde i kronor	500 000
	Stödja kompetens- och kunskapshöjande insatser för bygdens invånare	Total antal deltagare som utbildats	100
	Utveckla föreningsverksamhet	Antal organisationer som får stöd	20
	Bidra till ökad samverkan för bygdens utveckling	Storlek på ideellt arbete i projekt	10 000 kr
Utveckla/profilera och stärka landsbygdsskolan	Storlek på ideellt arbete i projekt	5 000 kr	

Insatsområde	Mål	Indikatorer	Målvärde
3 Miljöförbättringar	Bevara eller främja den biologiska mångfalden för hållbar utveckling.	Storlek på ideellt arbete i projekt	10 000 kr
	Bevara eller utveckla natur- och kulturmiljön och göra den mera tillgänglig för alla.	Storlek på ideellt arbete i projekt	10 000 kr
	Stödja och uppmuntra utvecklingen eller etableringen av småskalig förnyelsebar energi.	Storlek på ideellt arbete i projekt	10 000 kr
	Bidra till att minska byggkostnaderna inom miljöområdet	Storlek på ideellt arbete i projekt	5 000 kr
		Antal nya tekniker	5
	Stödja kompetens- och kunskapshöjande insatser inom miljö- och klimatområdet	Total antal deltagare som utbildats	100
	Främja fram nya, innovativa och kostnadseffektiva lösningar inom miljö-/energiområdet såsom solenergi, biogas och vindkraft	Antal miljöprojekt	10
4 Kommunikation	Bidra till bättre fysiska kommunikationer på landsbygden	Antal invånare som får tillgång till förbättrad service/infrastruktur	10 000
	Utveckla lokala servicepunkter för både kommersiell och offentlig service	Antal invånare som får tillgång till förbättrad service/infrastruktur	10 000
	Stödja kompetens- och kunskapshöjande insatser inom IT- eller kommunikationsområdet för bygdens aktörer och invånare	Total antal deltagare som utbildats	100
5 Mångfald	Utveckla samarbete mellan stad och land	Storlek på ideellt arbete i projekt	1 000
	Utveckla och stimulera nya samverkans- och arbetsformer för mångfald på landsbygden	Storlek på ideellt arbete i projekt	1 000
	Öka och sprida kunskap om goda exempel på mångfaldsinsatser på landsbygden	Antal deltagare i projekt	25
	Öka kompetens och kunskap om landsbygden, natur, friluftsliv och föreningsliv	Total antal deltagare som utbildats	100
	Stödja projekt som syftar till att på olika sätt förbättrar integrationen för människor med handikapp och minoriteters varierande mänskliga inriktningar.	Antal projekt	5

7.5.2. Urvalskriterier

Se bilaga 6 för ett förtydligande av urvalskriterierna.

8. Finansieringsplan

Delåtgärd	Fond	%	SEK
Drift	jordbruksfond	25%	8 894 292
Samarbeten	jordbruksfond	5%	1 778 858
Genomförande av strategin	jordbruksfond	70%	24 904 018
Summa		100%	35 577 168

9. Organisation

9.1. Administrativ kapacitet och kansliets arbete (drift)

Organisationen inom Folkungaland skall präglas av effektivitet, delaktighet och största möjliga transparens. De förtroendevalda skall känna att man har en reell möjlighet att påverka innehåll och verksamhet. De skall också påta sig ett ansvar att vara informatörer till de grupperingar och organisationer de företräder. Folkungaland kommer att ha olika former och nivåer för beslutsfattandet.

Folkungaland organiseras med ett kansli beläget mitt i området till ett kontorshotell benämnt "Vreta Kluster". I detta kontorshotell finns nu 23 olika organisationer med fokus på landsbygd lokaliserade organisationer. Klusterhotellet medför rika tillfällen för såväl formell som informell samverkan inom landsbygdsutveckling. Genom lokaliseringen till Vreta Kluster får kansliet tillgång till allt tänkbart stöd från tillgång till lämpliga samlingslokaler och grupparbetsrum till IT-stöd.

Kansliet organiseras med en verksamhetsledare och en ekonom/projekthandläggare. Totalt kommer kansliet att disponera två tjänster. Den kompetens som samlats i gamla Leader Folkungaland ska tas tillvara. Om möjligt ska nuvarande personal, som är väl förtrogna med verksamheten och väl kända ute i Folkungalands verksamhetsområde ingå i den nya organisationen.

9.2. Partnerskapet och föreningen

Det nya partnerskapet blir en fortsättning på det partnerskap som drev Leader Folkungaland. Aktörerna är väl förtrogna med verksamheten och har varit delaktiga i utformningen av denna strategi. I partnerskapet ingår organisationer och företag enligt bifogad fil 4.

Kommunerna hålls informerade genom särskilda möten där verksamhetsledaren och ordförande informerar kommunernas landsbygdshandläggare om verksamheten. Organisationer och enskilda kan vara medlemmar i partnerskapet/föreningen. Medlem blir den person eller organisation som erlagd medlemsavgift på 50 kr. Kommuner undantas dock från medlemsavgift eftersom kommunbidragen kan anses såsom medlemsavgift.

LAG väljs på partnerskapets eller föreningens årsstämma, där även valberedning tillsätts. Till den första föreningsstämman tar en interim valberedning fram förslag på LAG. Denna interim valberedning består av en representant från varje kommun som tillsätts av respektive kommuns landsbygdshandläggare.

Rösträtt på föreningsstämman, som hålls en gång per år före maj månads utgång, har representant för organisation som erlagt medlemsavgift eller enskild person som erlagt medlemsavgift. Linköpings Universitet och Agro Öst är viktiga samarbetspartner när det handlar om kompetensutveckling, produktutveckling samt företagsutveckling i ett bredare perspektiv. Dessa organisationer är viktiga i partnerskapet.

9.3. LAG – den lokala aktionsgruppen

Samtliga sju kommuner i Folkungaland ska ha representation från näringsliv, ideell och offentlig sektor. LAGs ledamöter väljs vid föreningsstämma med av föreningsstämman beslutat antal. LAG ledamöter har mandatperiod om två år. Halva LAG väljs varje år. Första gången väljs halva LAG för ett år. Om ledamot i LAG utträder åligger det valberedningen att föreslå ny ledamot som interimistiskt tillsätts av LAG intill nästa stämma. LAG består totalt av: 21 ledamöter, en ordförande samt 7 offentliga ersättare (utses av kommunerna) och 7 ersättare för privat och ideell sektor.

LAGs ledamöter ska utses med en jämn spridning mellan offentliga, privata och ideella aktörer, ett så kallat trepartnerskap. Det ska finnas en geografisk spridning mellan ledamöterna. Valbar till LAG är medlem och representant för medlem eller samarbetspartner. Könsfördelningen i LAG-gruppen bör vara sådan att ingetdera könet utgör mer än 60 % av ledamöterna. Vid val till LAG ska strävan vara att ha med ledamöter från olika ålderskategorier. Det är särskilt viktigt att integrera in nya svenskar och att engagera ungdomar i LAG.

LAG ordförande utses av årsstämman för en period om två år. Efter två år väljs ny ordförande ur annan sektor så att alla tre sektorerna representeras av en ordförande under programperioden. Om särskilda skäl föreligger kan avgående ordförande väljas om för ett år i taget. Vice-ordförande utses inom och av styrelsen. LAG är beslutför när minst hälften av ledamöterna är närvarande.

LAG sammanträder normalt 4 till 5 gånger per år och när behov föreligger. I brådskande fall kan beslut även fattas efter mailkommunikation. LAG beslutar å föreningens vägnar i alla ärenden inklusive beslut avseende ansökan om projektmedel. LAG kan inte delegera beslutsrätt enligt ovan.

Arbetsutskottet (AU) är ett delorgan inom LAG som bereder ärenden till LAG och som på uppdrag av LAG kan utföra olika insatser. AU består av ordförande och vice ordförande samt två ledamöter som väljs ur LAG. Två ersättare till AU väljs ur LAG och ska kallas till sammanträden vid förfall. Dessa personer är adjungerade i AU och LAG:

- ▲ Verksamhetsledare
- ▲ Representant för Östergötlands Länsstyrelse och
- ▲ Representant för Region Östergötland
- ▲ Ungdomsrepresentant

AU ska:

- ▲ fatta operativa beslut på uppdrag av LAG om föreningens löpande verksamhet.
- ▲ bereda ärenden inför LAG möten samt ansvara för att begära in eventuella kompletterande uppgifter som behövs för att LAG ska kunna ta beslut
- ▲ Ansvara för uppföljning och utvärdering av de LAG ägda projekten
- ▲ Ansvara för att budgetuppföljningar genomförs och redovisas till LAG
- ▲ Ta beslut på paraplyprojekt.

10. Samverkan mellan fonder och med andra aktörer

10.1. Samverkan mellan fonder

Folkungaland disponerar endast jordbruksfonden. För att kunna förverkliga strategins mångfaldsmål och mål för den sociala ekonomin för arbetstagare som står långt ifrån arbetsmarknaden kommer Folkungaland att söka samordna insatser med andra aktörer inom områdena. Sådana aktörer kan vara regionen, kommuner, försäkringskassan, arbetsförmedlingen, etc.

10.2. Avstämning med andra aktörer med utvecklingsansvar

En arbetsgrupp etableras som består av Verksamhetsledaren och kommunala tjänstemän med ansvar för landsbygdsutveckling, samt representant för länsstyrelse och region. Arbetsgruppen träffas regelbundet och stämmer av verksamheten så att information om pågående och initierade projekt kommuniceras med kommunerna som medfinansierare. Denna arbetsgrupps främsta uppgift blir att säkerställa så att inte dubbla stöd utgår mot samma mål.

Inom Folkungalands område finns viss överlappning med fiskefonden. Avstämning mellan Folkungaland och Vätterns leaderområde sker genom att berörda kommuner är representerade i båda områdena. Samverkan med andra leaderområden både angående nationella som internationella projekt sker genom det nätverk som Folkungaland kommer att ta initiativ till mellan områdenas ordförande och verksamhetsledare.

Folkungalands innovativa lokalisering till Vreta Kluster erbjuder rikliga möjligheter till såväl formella som informella kontakter om landsbygdsutveckling, med en mängd andra aktörer inom området landsbygdsutveckling. Regionsförbundet har haft en representant i LAG som medverkat i strategins framtagning. Länsstyrelsen har orienterats om strategin. Vidare kommer både Regionförbundet och Länsstyrelsen att ha representanter i LAG vid strategins tillämpning. Kontakter har tagits med Linköpings Universitet och Agro Öst som är positiva till samarbete mellan universitetet, organisationer och företag på landsbygden. Folkungaland kommer särskilt att beakta och uppmuntra intentioner till samarbete mellan Linköpings universitet och organisationer och företag på landsbygden. Linköpings Universitet är en viktig samarbetspartner när det handlar om kompetensutveckling, produktutveckling samt företagsutveckling i ett bredare perspektiv.

10.3. Jämställdhet och icke-diskriminering

Folkungaland vill att alla skall ha samma chanser, möjligheter och skyldigheter oavsett kön, religion, kultur, funktionshinder eller sexuell läggning. Jämställdhet och jämlikhet är centrala begrepp inom Folkungaland. Därför är jämställdhet ett av Folkungalands horisontella mål, vilket innebär att alla projektansökningar granskas utifrån detta jämställdhetsperspektiv. Även jämlikhet prioriteras högt vid urval av projekt. Ett exempel på detta är att Folkungaland har mångfald som ett särskilt insatsområde.

11. Kommunikation

Se bilaga 18.

12. Uppföljning och revidering av lokalutvecklingsstrategin

Uppföljning och utvärdering har kopplingar till Folkungalands mål eftersom båda funktionerna svarar på olika frågor och kompletterar varandra. Uppföljningen ska svara på dessa frågor:

- ▲ Hur går det? d.v.s. är vi på rätt väg i att uppnå våra mål?
- ▲ Vilka är mest och mindre frekventa insatsområden?
- ▲ Antal projekt? Förväntat resultat och utfall?
- ▲ Hur ser fördelningen och storleken på projekt per kommun ut?
- ▲ Hur mycket är förbrukad av Driftsbudget, Samarbeten och Genomförande av Strategin?
- ▲ Vilka åtgärder kan vi göra för att nå våra mål?

Uppföljningen görs genom:

- ▲ LAG och AU-möten
- ▲ Regelbundna möten med landsbygdsutvecklare för utbyte av information om beslutade projekt, vilka är på gång och ligger i pipeline.
- ▲ Folkungalands årsstämma

Utvärderingen ska svara på varför det blev som det blev och innehåller:

- ▲ en reflektion över hur LAG har arbetat med leadermetoden och det praktiska genomförandet för att nå målen i strategin
- ▲ framgångsfaktorer och utmaningar eller svårigheter som stötts på i genomförandet
- ▲ stödmottagarens perspektiv i att driva och genomföra ett Leaderprojekt
- ▲ mål och resultat

Utvärderingen görs två gånger. Efter halva perioden görs en enklare utvärdering i samarbete med landsbygdsutvecklarna i kommunen. Detta görs så att vi kan åtgärda eller förbättra våra insatser. Den sista utvärderingen görs i slutet av programperioden med hjälp av en extern utvärderare. En revidering av strategin kan förekomma under programperioden vid behov.

13. Bilaga- SWOT analys

Styrkor

Naturliga förutsättningar

- ▲ Stor produktionsareal för jordbruksprodukter, energi och skogsråvara.
- ▲ Stora möjligheter för vindkraftsproduktion.
- ▲ Bördiga jordar är lämpliga för grönsaks-, bär-, rotfruktsproduktion och traditionella jordbruksgrödor.
- ▲ Folkungalands unika naturmiljöer innehåller stora och innehållsrika rekreationsområden med många sjöar och djupa skogar och inte minst de unika ekskogsområdena.
- ▲ Folkungaland har en urgammal historia med många minnesmärken och sevärdheter av riksintresse. Området har gamla traditioner och en rik historia med sitt kulturlandskap och gamla bruksorter som utgör en mångfald av sevärdheter för besökare.
- ▲ Göta Kanal och Kinda Kanal binder samman stora sjösystem som är mycket lämpliga för rekreation.
- ▲ Sjösystem och vattendrag är även lämpliga för vattenbruk.
- ▲ Området, inklusive städer/tätorter, har stort utbud av arbetstillfällen, boendemöjligheter, kultur, sport och fritidsaktiviteter vilket ger Folkungaland attraktionskraft.

Infrastruktur

- ▲ Europaväg4, Östra stambanan, väg 35 och järnvägen mot Åtvidaberg, väg 51 och 215 mot Finspång samt väg 50 från Mjölby via Motala mot Bergslagen ger Folkungaland utmärkta kommunikationer.
- ▲ Närhet till komplett infrastruktur med storhamn, flygplatser, järnvägar och vägknutar för nationella transporter.

Näringsliv

- ▲ Många små företag med differentierad verksamhet
- ▲ Jordbruksföretag som har en rationell animalieproduktion inom området utgör en bas för småskalig produktion och förädling av livsmedel.
- ▲ Ett aktivt skogsbruk ger råvara till skogsindustrin.
- ▲ Hästnäringen finns i området.
- ▲ Några större företag såsom SAAB, Billerud i Skärblacka, BT products AB i Mjölby, Siemens i Finspång och Väderstadverken i Väderstad skapar förutsättningar för småindustrier som underleverantörer och hantverkare som entreprenörer. Dessa har ofta sin bas på landsbygden. Även byggindustrin är stark i Folkungaland med många små och medelstora företag.

Människorna

- ▲ Människor söker sitt boende till den tätortsnära landsbygden eftersom bostadsmarknaden är överhettad i städerna.
- ▲ Den tätortsnära landsbygden har därför relativt många som pendlar till arbete i städerna, men även en del stadsbor pendlar till arbeten på landsbygden. På detta sätt finns det tillgång till många kompetenser i Folkungaland.
- ▲ På landsbygden finns en sammanhållning där man stödjer och hjälper varandra, vilket kommer till uttryck i föreningslivet.

Svagheter

- ▲ Ojämn organisationsstruktur inom området med bra fungerande ideella organisationer på vissa orter och med få eller inga ideella organisationer på andra orter.
- ▲ Svårigheter att engagera människor ideellt.
- ▲ Brist på kompetens gör att företag ibland har svårt att hitta rätt arbetskraft.
- ▲ Bristande IT-kompetens bland landsbygdsborna.
- ▲ Bristande marknadsföring av landsbygdens produkter och tjänster medför att de stora tätorternas potentiella kundunderlag inte utnyttjas.
- ▲ Orter kan inte erbjuda kompletta upplevelsepaket med övernattning, mat och upplevelser.
- ▲ Många producenter kan endast erbjuda någon eller några varor vilket minskar kundernas lockelse att besöka producenten. Kunde större produktsortiment erbjudas skulle attraktionskraften öka.
- ▲ Brist på företag som kan erbjuda arbete åt människor som har begränsningar fysiskt, psykiskt eller socialt.
- ▲ Byggekostnaden för hus och ekonomibyggnader är högre än försäljningspriset för nybyggda sådana.
- ▲ Höga kostnader för vatten och avlopp fördyrar byggande på landsbygden.
- ▲ Bristande kommunikationer tvingar landsbygdsfamiljer att ha flera bilar. Människor som av olika anledningar inte kan eller får köra bil eller har råd med bil får praktiska problem vid bosättning på landsbygden.
- ▲ Sämre kommunikationer i öst-västlig riktning.
- ▲ Försvarsmaktens stoppområde för vindkraft.
- ▲ Låg befolkningstäthet på vissa orter ger svagt underlag för lokal, offentlig och privat service.
- ▲ Befolkningstätheten gör det svårt att upprätthålla en godtagbar kollektivtrafik över hela ytan.
- ▲ Kommunala planer för markanvändning tar inte alltid hänsyn till dagens behov av mark för närvärmecentraler, vindkraftsverk, bostäder, kommunikationer och industrimark.
- ▲ Låg andel ”nya svenskar” på landsbygden i Folkungaland, men stor andel i vissa av Finspångs, Linköpings, Motalas och Norrköpings stadsdelar.
- ▲ Bristfälliga telekommunikationer på vissa delar av landsbygden ger dessa delar av Folkungaland sämre konkurrenskraft vid etablering av företag samt begränsar möjligheterna för arbete från hemmet.
- ▲ Modernisering av infrastruktur och nyheter tenderar att nå landsbygden senare än tätorterna.
- ▲ En demografisk skevhet med underskott av ungdomar och överskott av äldre. (DN Debatt 2014-11-01)
- ▲ En del landsbygdsskolor hotas av nedläggning på grund av sviktande elevunderlag samt på grund av kommunernas ansträngda ekonomi.

Möjligheter

- ▲ Stora möjligheter för expansionen av besöksnäringen.
- ▲ Differentiering av besöksnäringen möjliggör skapandet av ”besökspaket ” innehållande såväl resa, boende som aktivitet. Detta skulle öka orternas attraktionskraft.
- ▲ Ökningen av utländska turister till Sverige och Folkungaland ger möjligheter inom besöksnäringen.
- ▲ Folkungalands naturmiljöer innehåller stora och innehållsrika rekreativsområden som gör området lämpligt för bosättning och för satsningar inom besöksnäringen.
- ▲ Satsningar på boende kan bli framgångsrikt.

- ▲ Stor närmarknad för alla produkter, tjänster och aktiviteter. Detta kräver effektiv marknadsföring.
- ▲ Goda förutsättningar för utveckling, förädling och produktion av livsmedel. Om förädlarna kan erbjuda rikligare sortiment ökar försäljningsställets attraktionskraft.
- ▲ Goda möjligheter för vattenbruk.
- ▲ Klimatförändringarna kan ge ökade möjligheter för odling av attraktiva grödor som i dag försvåras av klimatet.
- ▲ Genom lågt pris på tomtmark går det att skapa ett konkurrenskraftigt kostnadsläge för boende inom landsbygdsområden.
- ▲ En expansion av sektorn för förnybar energi ger Folkungaland möjligheter inom småskalig energiförsörjning för sol-, vind- och bioenergi. Folkungaland bör utnyttja denna växande insikt för satsningar inom miljöområdet.
- ▲ En utbyggnad av telekommunikationer inom Folkungaland skulle medge ökade möjligheter för etablering av tjänsteföretag och hemarbete.
- ▲ Grön habilitering och hälsosamt boende är trender i samhället som erbjuder företagsmöjligheter och ökning av antalet boende inom området.
- ▲ Genom att tillvarata de nya svenskarnas potential öppnas utvecklingsmöjligheter inom många områden.
- ▲ Invandringen till Sverige erbjuder möjligheter till befolkningsökning på landsbygden. En sådan utveckling skulle öka Folkungalands kompetens inte minst i vad avser språkkunskaper vilket skulle gynna satsningar inom besöksnäringen.
- ▲ I syfte att aktivera, stimulera och motivera eleverna i större utsträckning för skolarbetet skulle landsbygdens särskilda förutsättningar för utomhuspedagogik kunna nyttjas. Ökad användning av utomhuspedagogik skulle ha möjlighet att motverka skoltrötthet inte minst bland stadsbarn. Att bussa stadsbarn till landsbygdsskolor med goda förutsättningar för utomhuspedagogik är en spännande tanke.

Hot

- ▲ Pågående nationell och global urbanisering som utarmar landsbygden på människor.
- ▲ Andra omkringliggande områden kan utvecklas snabbare än vårt och kan komma att utgöra svåra konkurrenter.
- ▲ Klimatförändringarna kan leda till ökat antal stormar, torrperioder och översvämningar.
- ▲ Om inte telekommunikationer byggs ut i något så när samma takt som i tätorter riskerar landsbygdens attraktionskraft att minska.
- ▲ Höger priser och skatter på drivmedel kan i framtiden begränsa möjligheten för bosättning på landsbygden. Vidare kan besöksnäringen hämmas av ökade transportkostnader.
- ▲ Regelverk för alkohol och livsmedel begränsar den småskaliga livsmedelsproduktionen/förädlingens möjligheter.
- ▲ Billig livsmedelsimport hotar att konkurrera ut delar av den svenska småskaliga livsmedelsproduktionen/förädlingen.
- ▲ Brist på bostäder inom vissa landsbygdsområden gör att inflyttning försvåras.
- ▲ Nedläggning av landsbygdsskolor minskar bygdernas attraktionskraft.

14. Bilaga- Omvärldsanalys

I samhället börjar en trend framträda som tar staden som norm och beskriver boende på landsbygden som avvikande. Detta torde främst bero på att allt fler människor saknar kontakt med landsbygden. Allt färre har någon nära släkting som bor på landsbygden och har därmed inte fått minnen och normer förknippade med livet på landet under sin uppväxt. Här finns stora behov av kunskaps- och erfarenhetsöverbyggande insatser².

Världens miljö står alltmera i fokus. Kraftfulla åtgärder behövs inom vitt skilda områden såsom koldioxidutsläpp och föroreningar av jord, vatten och luft för att Jorden på sikt skall förbli en bra plats för människor att bo och leva på. Folkungaland bör utnyttja denna växande insikt för satsningar inom miljöområdet.

Sveriges och Europas energiförsörjning står inför stora omställningar när nuvarande kärnkraft tas ur drift. Folkungaland bör verka för småskalig energiförsörjning inom, sol-, vind- och bioenergi. Folkungaland har stor produktionsareal för jordbruksprodukter, energi och skogsråvara samt stora möjligheter för vindkraftsproduktion.

Stora köpcentrum som växt upp omkring städer och knutpunkter har vant människor med att många varor finns på samma plats. Företag som vänder sig till konsumenter måste därför sträva efter att kunna erbjuda breda sortiment så att kunden kan finna många varor på samma ställe.

I Sverige pågår en snabb urbanisering, snabbast i Europa, (Sydsvenskan 2012-04-08). Detta skapar ett flyttmönster där mindre orter har svårt att bibehålla sitt invånarantal. Vissa undantag i mönstret går att utläsa omkring högteknologiska industrier och universitet. I vårt område finns sådana undantag omkring flygplansutvecklingen på SAAB, turbinutvecklingen i Finspång, Mjärdevi utvecklingscentrum och omkring universitetet i Linköping – Norrköping. Detta skapar en "lokal urbanisering" där människor koncentreras till dessa industrier, utvecklingscentra och universitet.

Befolkningsökningen i Sverige, där kommunerna inte hunnit med att öka antalet bostäder, har skapat brist på bostäder i Sverige och inom Folkungalands område. Landsbygdskommuner i Folkungaland som tidigare brottades med ett stort överskott av tomma familjebostäder har nu bostadsbrist. Bostadsbristen är störst i tillväxtstäder som Linköping och Norrköping men allra störst i de tre storstadsregionerna. Detta har lett till en prisökning på bostäder över hela Folkungalands område. Även på landsbygden har en prisökning på äldre bostäder ägt rum. Emellertid är det inom många landsbygdsområden fortfarande svårt att vid en försäljning få tillbaka produktionskostnaden på ett enfamiljshus, emedan gamla hus på landsbygden kan vara prisvärda. Satsningar på boende i landsortsmiljöer i den stadsnära landsbygden har stor möjlighet att bli framgångsrika.

Den äldre befolkningen är mera frisk och har mera kapital än tidigare generationers åldringar. Folkungaland kan dra nytta av denna utveckling genom att skapa sysselsättningar och utflyktsmål för äldre människor. Det ligger vidare i tiden att skapa attraktiva boenden i vacker miljö och med en hög grad av trygghet, sjukvård och aktiviteter för de boende.

Elevernas resultat i den svenska skolan sjunker vilket riskerar att på sikt minska samhällets kompetens. Folkungaland skulle kunna finna nya vägar för att bryta denna trend. Många landsbygdsskolor hotas av nedläggning på grund av sviktande elevunderlag.

Omvärlden kännetecknas av ökade motsättningar som leder till flera konflikter främst i Mellersta Östern, men även i Östeuropa. Världssamfundet har stora problem att effektivt hantera konflikterna. Detta har lett till omfattande folkvandringar som i hög grad berör Sverige och Folkungaland. Ett av Folkungalands mål bör vara att dra fördel av de ökade mänskliga resurser som tillförs vårt område.

Den ekonomiska utvecklingen är ojämn i Europa, med stagnation i en del länder med stora underskott samtidigt som andra länder främst i Nordeuropa visar stabil ekonomisk tillväxt. Detta har lett till ökade ekonomiska klyftor mellan länder och inom länder. Samtidigt som fattigdomen ökat finns det i Europa en medelklass som gärna reser till nya resmål, vilket i Sverige märkts genom årligen ökad turism. (Aftonbladet 2014-11-01) Ett av Folkungalands mål bör vara att attrahera denne turistpotential³.

En trend inom fritidssektorn är aktiviteter. Människor vill inte bara vila och umgås på fritiden, man vill uppleva eller se något. Därför krävs i dag kompletta utbud på varje ort som vill satsa på besöksnäring. Där krävs övernattning, mat, upplevelser, sevärdheter och butiker.

15. Bilaga- Motivering

Jordbruksfonden ligger till grund för Folkungalands ansökan. Folkungaland har valt att söka alla tre fonderna men har tilldelats en. Strategin omfattar därför endast tätorter med mindre än 20 000 invånare. I området finns emellertid tätorter med mer än 20 000 invånare (Linköping och Motala). Ur Norrköpings kommun ingår endast en del (Borgs församling) som är belägen utanför tätorten Norrköping.

Den sociala ekonomin i form av kooperativ är särskilt intressant för att åstadkomma arbetstillfällen för människor långt från arbetsmarknaden, vilket kan användas för att behålla en acceptabel servicenivå på landsbygd med vikande befolkningsunderlag.

I de delar av Linköping och Motala som ingår i området men inte i strategin finns några stadsdelar med hög andel utlandsfödda invånare. Även Finspång och Åtvidaberg har sådana områden. Folkungaland ser en möjlighet att med jordbruksfonden rikta insatser i dessa stadsdelar till förmån för landsbygdsutveckling. Detta utvecklas i strategin. Folkungaland understryker att insatser i dessa områden med hög andel utlandsfödda endast stödjäs om det innebär en klar fördel för de mål för landsbygden som strategin beskriver. I dessa fall kan insatserna samordnas med andra offentliga och privata aktörer olika kombinationer som sammantaget ger en högre effekt.

16. Bilaga- Partnerskap

Enskilda medborgare som deltagit i Open Space möten

Företag/företagare som deltagit i Open Space möten.

Lokala utvecklingsgrupper

Föreningslivet på landsbygden

Finspångs kommun

Linköpings kommun

Mjölby kommun

Motala kommun

Norrköpings kommun

Vadstena kommun

Åtvidabergs kommun

Regionförbundet Östergötland

Länsstyrelsen Östergötlands län

Agro Öst

Linköpings universitet

Hushållningssällskapet

Östergötlands Fotbollsförbund

LRF

Skådebanan Östergötland

Östergötlands Idrottsförbund

17. Bilaga- Statistik

	Linköping	Norrköping/ Borgs Församling	Motala	Mjölby	Åtvidaberg	Finspång	Vadstena	Totalt
Yta landsbygd km ²	1 375	427	1 918	546	780	818	182	5 953
Yta totalt km ²	1 567	427	1 938	546	780	818	182	6 165
Befolkning	44 539	9 883	11 339	26 195	11550	20 936	7 338	131 780
Befolkning inkl tätorter över	150 202	30425	42 187	26 313	11460	20 908	7 338	288 923
Flyttnetto 2007--2013	1 834	Ca 900 (Uppskattat)	-315	978	-198	176	-233	3142
Födelsenetto 2007-2013	2 487	Ca 300 (Uppskattat)	74	-7	-212	-235	78	2485
Arbetslöshet % (hela kommunen om det inte går att få fram på församling)	4,5 (hela kommunen)	12,5	9,1 (hela kommunen)	7,5	6,0	7,0	6,2	7,1
Arbetslöshet % unga 15-24 (hela kommunen om det inte går att få fram på församling)	7,6 (hela kommunen)	23,2	17,5 (hela kommunen)	16,6		17,0	9,0	14,4
Andel Utrikes födda % (hela kommunen om det inte går att få fram på församling)	8,0 (hela kommunen)	12,3	12 (hela kommunen)	9,9	6,0	11,0	8,9	9,8
Antal företag/1000 invånare	60 (hela kommunen)	Ingen uppgift	106 (hela kommunen)	93	64	23	146	70 (Utom Norrköping/Borg)
Antal nystartade företag/1000 invånare	Ingen uppgift	Ingen uppgift	7,1 (hela kommunen)	3,7	4,3	Ingen uppgift	9,5	38 (utom Norrköping/Borg Linköping, Finspång)
Andel av befolkningen i % 16-24 år	9,7	11,0	11,0	11,4	10,9	11,0	10,0	17,7
Andel av befolkningen i % 25-44 år	24,4	22,9	22,7	23,8	20,8	22,0	18,1	24,0
Andel av befolkningen i % 45-64 år	26,7	25,3	27,3	25,6	26,9	27,0	28,0	26,5
Andel av befolkningen i % 65- år	18,0	21,4	21,7	21,3	24,9	24,0	30,0	20,9

18. Bilaga- Kommunikationsplan

Folkungaland's kommunikationsplan gäller för åren 2014-2020 men kan komma att kompletteras under perioden. Planen utgår från den gemensamma kommunikationsstrategi som Jordbruksverket har tagit fram för lokalt ledd utveckling.

Syftet med att göra upp en kommunikationsplan är att dra fram tydliga riktlinjer för vilken kommunikation som ska ske, genom vilka kommunikationskanaler och på vilket sätt kommunikationen ska utföras. Detta för att få en struktur och tydlig linje i all extern och intern kommunikation oavsett vem som utför den eller i vilken kommunikationskanal den kommer att synas. Nedan presenteras hur kommunikationsplanen har brutits ner på lokal nivå för att vara anpassad till Folkungalands utvecklingsstrategi.

Målgrupper

Externa:

1. Stödsökande
2. Vidareförmedlare (t.ex. kommuntjänstemän, samarbetsorganisationer mm)
3. Samarbetspartners och finansiärer
4. Allmänheten

Interna:

1. Föreningsmedlemmar
2. LAG
3. Medarbetare

Under processens gång kan kommunikationen fokuseras mot olika målgrupper. Vid planering är till exempel beslutsfattare och tjänstemän inom kommunen liksom samverkansaktörer viktiga.

Kommunikationsmål och kanaler per målgrupp

Listan över kommunikationskanaler nedan utgör de kanaler som har identifierats som användbara för verksamheten men inte nödvändigtvis obligatoriska att nyttja i den dagliga verksamheten. Ur detta utbud av kanaler väljer Folkungaland ut vilka som är väsentliga att dedikera tid till i den dagliga verksamheten och givetvis kan dessa bytas ut efterhand som man mäter deras relevans i den levande aktivitetsplanen.

Målgrupp	Mål	Kanaler
Externa	<p>Utlysning av projektstöd</p> <ul style="list-style-type: none"> - känna till att på Folkungalands hemsida finns information om projektstöden och hur man ansöker - känna till att, via Folkungalands kansli, få hjälp med ansökan och uppföljning av projekt - lämna in kompletta ansökningar i tid <p>Kunskapsutveckling</p> <ul style="list-style-type: none"> - förtydliga vad lokalt ledd utveckling genom leadermetoden är och gör - känna till Folkungalands vision och dess roll för utveckling i Östergötland - förtydliga målen med lokalt ledd utveckling och förstå vilka mervärden projektstöd kan ge för bygden - känna till EU:s roll för lokalt ledd utveckling <p>Erfarenhetsutbyte, spridning och påverkan</p> <ul style="list-style-type: none"> - öka samverkan med andra som söker eller har fått projektstöd för att sprida kunskap om arbetssätt, hinder, möjligheter, resultat och effekter - känna till uppnådda resultat och genomförda åtgärder i relation till insatt kapital - öka intresse för den lokala utvecklingen - informera mera och öka effektiviteten i det kommunikativa arbetet - bli mer internationell för att underlätta samarbete med Leaderområden utanför Sverige 	<ul style="list-style-type: none"> - Information på kommunens hemsida - LAG - Folkungalands hemsida, medlemstidning och intranät - Broschyr - Direktkontakt och möten med samarbetspartners och finansierer - Pressen i form av lokala tidningar - Word of mouth - You Tube - Riktade utskick till föreningar, företag och organisationer inom de gröna näringarna - Vreta Kluster. En mötesplats för företag och organisationer inom de gröna näringarna - Deltagande vid olika aktiviteter där både befintliga och potentiella intressenter samlas.
Interna	<ul style="list-style-type: none"> - förstärka Folkungalands position inom kontor, konferens, nätverksplats och events - informera mera och öka effektiviteten i det kommunikativa arbetet 	<ul style="list-style-type: none"> - Folkungalands hemsida, medlemstidning och intranät - Mail utskick - Vreta Kluster - Word of mouth - Årsstämma

Budskap

Det är viktigt att Folkungaland kommunicerar med ett sammanhängande och igenkännande språk i alla kanaler i sina olika aktiviteter. Folkungaland har också valt att driva viss kommunikation på engelska för potentiella samarbetspartners utanför Sverige.

Folkungalands vision:

Folkungaland vill stödja projektidéer som skapar förutsättningar för "det goda livet" på landet och göra det tillgängligt för alla.

Ur visionen har två budskap formats och kommer användas i kommunikationen:

Folkungaland för landsbygden framåt

Folkungaland- utveckling genom lokala idéer

När företagsbeskrivning behövs ska detta användas:

Folkungaland är en ideell förening som finns i hjärtat av Östergötland. Vi brinner för landsbygdsutveckling och vill skapa förutsättningar för "det goda livet" på landet och göra det tillgängligt för alla. Detta gör vi genom att stödja projektidéer som syftar till att:

- 1) stärka företagande och skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen på landsbygden
- 2) öka livskvalitet och attraktivitet
- 3) verka för minskad miljöpåverkan och bidra till en bättre miljö
- 4) förbättra fysiska och digitala kommunikationer
- 5) öka mångfald på landsbygden

Folkungaland finansieras av deltagande kommunerna och Europeiska Jordbruksfonden. Vi är verksamma inom följande områden: Finspång, Linköping, Mjölby, Motala, Vadstena, Åtvidaberg och den västra delen av Norrköping. Planering, beslutsfattande och genomförande av vår Lokal Utvecklings Strategi (LUS) är gjort på lokal nivå och utförs av en Lokal Aktions Grupp (LAG) som består av representanter från den privata, offentliga och ideella sektor. Det är ett unikt samarbete som tillsammans ger ett brett spektrum av erfarenheter och kunskap om lokala frågor.

Kommunikationsplan

Insats omr	Kommunikations mål	Budskap	Målgrupp	Aktivitet	Tidsperiod	Kanal
alla	Utlysning av projektstöd Kunskapsutveckling	Utveckling genom lokala idéer	Externa	Infomöten	Så fort vi är startklara, Sedan görs detta återkommande/kontinuerligt	Information på kommunens hemsida LAG Folkungalands hemsida, och medlemstidning Broschyr Riktade utskick Vreta Kluster Word of mouth
alla	Kunskapsutveckling	Folkungaland för landsbygden framåt	Interna	Tema utbildningar	Start 2016 Sedan görs detta återkommande/kontinuerligt	Mail utskick Word of mouth Intranät
alla	Erfarenhetsutbyte, spridning och påverkan	Folkungaland för landsbygden framåt	Externa Interna	Infomöten	Start 2017 Sedan görs detta återkommande/kontinuerligt	Mail utskick Information på kommunens hemsida LAG Folkungalands hemsida, och medlemstidning Broschyr Riktade utskick Vreta Kluster Word of mouth Årsstämma
alla	Förstärka Folkungalands position inom kontor, konferens, nätverksplats och events	Folkungaland för landsbygden framåt	Interna	Deltagande i olika events.	Start 2017 Sedan görs detta återkommande/kontinuerligt	Mail utskick Medlemstidning Broschyr Riktade utskick Vreta Kluster Word of mouth Årsstämma
alla	Känna till uppnådda resultat och genomförda åtgärder i relation till insatt kapital	Folkungaland för landsbygden framåt	Finansiärer	Infomöten	Start 2017 Sedan görs detta återkommande/kontinuerligt	Mail utskick LAG Folkungalands hemsida, och medlemstidning Direktkontakt och möten med samarbetspartners och finansiärer

Uppföljning och utvärdering av kommunikationsplanen

Uppföljning och utvärdering av kommunikationsplanen ska ske genom att erfarenheter dras på LAG-möten och möten med inblandade målgrupper. Folkungalands ordförande och verksamhetsledare ansvarar för att kommunikationsplanen följs. Följande kriterier ska beaktas:

- ▲ Kommer informationen ut i alla angivna kanaler eller faller någon bort alternativt att någon tillkommer? Behöver kanalerna justeras?
- ▲ Fungerar tidsplaneringen? Behövs mer eller mindre tid för olika aktiviteter och kanaler?
- ▲ Ger kommunikationsarbetet utslag i form av synlighet internt och i extern media likaså branschmedia?

19. Bilaga- Urvalskriterier: generella, horisontella och specifika

Summering av urvalskriterierna

uppdaterad 2016-01-25

Urvalskriterier	Viktning
Generella urvalskriterier	39
Horisontella urvalskriterier	11
Summa	50
Specifika urvalskriterier	
Företagande	50
Livskvalité och attraktivitet	50
Miljöförbättringar	50
Kommunikation	50
Mångfald	50

OBS!

Max poäng	500
Avslagsnivå	300

Folkungaland

Generella urvalskriterier för Leaderstöd

Insatsområde: Alla

Fond: Jordbruksfond

Urvalskriterier		Poängsättning		Max poäng	Vikt
1	Finns det ett behov av att projektet genomförs? Tar projektet tillvara på områdets möjligheter?	2	Behovet är generellt stort (eller akut) då projektet behandlar en grundläggande fråga	5	10
		2	Behovsanalysen i ansökan är tillfredsställande och beskrivning av vad som gjorts och pågår finns.		
		1	Projektet bidrar till att villkor och förutsättningar för målgruppen, näringen, miljön eller klimatet förbättras eller utvecklas.		
2	Är projektet genomförbart och har sökande förutsättningar att ge ett bestående resultat?	2	Sökande har organisatorisk kapacitet och erfarenhet av att styra, leda, genomföra och följa upp projektet på en rättsäker och ekonomisk stabil grund.	5	4
		2	Budgeten är rimlig och relevant i förhållande till aktiviteter och projektets omfattning.		
		1	Samverkanspartners är intressanta och/eller relevanta för projektets genomförande och resultat. Det är tydligt vad de bidrar med, vem gör vad, och vad de får ut av sitt deltagande.		
3	Har projektet tydliga och mätbara mål?	2	Projektet har en relevant målbeskrivning.	5	5
		2	Projektet har tydliga och mätbara mål och är i linje med projektets syfte, innehåll och upplägg.		
		1	Projektplanen har en tydlig tids- och aktivitetsplan.		
4	Är projektet nyskapande och utvecklande?	2	Projektiden är tidigare beprövad men inte inom näringen eller på orten/ området.	5	10
		2	Projektet bidrar till något av dessa alternativ: - möjliggöra nya och fungerade produkter eller tjänster - utveckla metoder eller verksamheter som inte redan finns - vidareutveckla en metod eller verksamhet - pröva nya samarbeten, nya arbetsmodeller eller nya former av mötesplatser		
		1	De förväntade effekterna är betydande och kan ge synergieffekter.		
5	Överlevnaden- vad händer efter projektet?	2	Projektet bidrar till långsiktiga förändringar inom och utanför sin egen verksamhet.	5	10
		2	Projektet har möjlighet att efter projektets slut skapa fler arbetstillfällen		
		1	Projektet har en plan för hur verksamheten är tänkt att fortsätta efter projektens slut, d.v.s. vad, var och hur lever det vidare?		
				Summa	39

Folkungaland**Horisontella urvalskriterier för Leaderstöd**

Insatsområde: Alla

Fond: Jordbruksfond

Urvalskriterier		Poängsättning		Max poäng	Vikt
1	Jämställdhet Är målgruppen jämställd?	2	i någon grad	5	2
		3	i betydande grad		
		5	i mycket betydande grad		
2	Ungdomsinflytande Tar projektet tillvara ungdomarnas intressen, engagemang och skapande förmåga?	2	i någon grad	5	3
		3	i betydande grad		
		5	i mycket betydande grad		
3	Samverkan Bidrar projektet till ökad samverkan mellan aktörer inom eller över områdesgränser och/ eller innehåller sektorsöverskridande samverkansinslag?	2	i någon grad	5	2
		3	i betydande grad		
		5	i mycket betydande grad		
4	Hållbar utveckling Bidrar projektet till något av dessa alternativ? - Den sociala dimensionen: projektet ger landsbygdens aktörer och invånare möjlighet att vara aktiva och i samverkan delta i det lokala utvecklings- och förnyelsearbete. - Den miljömässiga dimensionen: projektet värnar den biologiska mångfalden, natur- och kulturmiljön samt trygga en god hushållning med naturresurser. Den ekonomiska dimensionen: projektet gynnar det lokala näringslivet.	2	i någon grad (en dimension)	5	2
		3	i betydande grad (två dimensioner)		
		5	i mycket betydande grad (tre dimensioner)		
5	Mångfald Beaktar projektet olika grupperns möjligheter att delta i verksamheten oavsett nationell, etnisk eller kulturell bakgrund, liksom personer med olika former av funktionshinder?	2	i någon grad	5	2
		3	i betydande grad		
		5	i mycket betydande grad		
				Summa	11

Folkungaland

Specifika urvalskriterier för Leaderstöd

Insatsområde: **Företagande**

Fond: Jordbruksfond

Urvalskriterier		Poängsättning		Max poäng	Vikt
1	Ger projektet ökad sysselsättning?	2	Projektet har en trovärdig och realistisk plan på hur det på sikt kommer att skapas sysselsättning.	5	20
		2	Projektet skapar ett långsiktigt helårsarbete.		
		1	Projektet skapar långsiktigt två eller flera helårsarbeten.		
2	Skapar projektet nya/nytt företag eller stärker befintliga företag?	2	Projektet skapar varaktigt ett nytt företag.	5	15
		2	Projektet bidrar till att stärka andra företag och/eller ökar bygdens konkurrenskraft genom att kompletta paketlösningar kan erbjudas och/eller det lokala produktsortimentet av lokalproducerade produkter och tjänster utökas.		
		1	Projektet medför att befintliga företagsnätverk stärks och/eller att nytt företagsnätverk skapas.		
3	Ökar projektet kompetensen på landsbygden?	2	Projektet innebär nationellt/ internationellt kunskapsutbyte där en eller flera personer ges möjlighet att kompetensutvecklas.	5	5
		2	Projektet ökar kompetensen för entreprenörer.		
		1	Projektet bedöms leda till lokal spridning av den inhämtade kompetensen.		
4	Främjar projektet det lokala entreprenörskapet?	2	Projektet stärker det lokala entreprenörskapet.	5	5
		2	Projektet stöder småskaligt företagande bland ungdomar.		
		1	Projektet kompletterar eller stöder det lokala utbudet av produkter eller service.		
5	Främjar projektet innovation?	2	Projektet skapar utvecklingsmöjligheter för företagsverksamhet.	5	5
		2	Projektet består av insatser där universitet/ skolor deltar i syfte att främja och stärka förutsättningar för kunskapsöverföring till näringsliv och samhälle med fokus på marknadslösningar och samhällsnyttiga innovationer		
		1	Projektet utvecklar lokala mötesplatser för entreprenörer.		
				Summa	50

Folkungaland**Specifika urvalskriterier för Leaderstöd**Insatsområde: **Livskvalité och attraktivitet**

Fond: Jordbruksfond

Urvalskriterier		Poängsättning		Max poäng	Vikt
1	Innebär projektet ökad livskvalitén och attraktivitet?	2	Projektet engagerar nya människor i utvecklingsarbetet (t. ex. inflyttade, fritidsbor, ungdomar osv.)	5	20
		2	Projektet förbättrar livskvalitén för människorna i området.		
		1	Projektet utvecklar attraktionskraften i de lokala gemenskaperna på landsbygden.		
2	Ökar projektet möjligheten till aktiviteter, service och samvaro och stärker bygdens attraktivitet?	2	Projektet skapar/utvecklar ny/gammal mötesplats och ökar bygdens konkurrenskraft och attraktivitet med skapandet av naturliga mötesplatser eller upplevelser, sevärdheter, mässor, marknader m.m.	5	10
		2	Projektet startar gemensamma aktiviteter och ökar bygdens "vilkänsla".		
		1	Flera än 10 personer är engagerade.		
3	Ökar projektet kompetensen inom föreningslivet och idrott och stärker föreningslivet?	2	Projektet innebär nationell/ internationellt kunskapsutbyte där en eller flera personer ges möjlighet att kompetensutvecklas.	5	10
		2	Projektet ökar kompetensen hos ledare och styrelsemedlemmar i lokala föreningar.		
		1	Projektet bedöms leda till lokal spridning av den inhämtade kompetensen.		
4	Utvecklar projektet bydeskolan?	2	Projektet innebär att landsbygdsskolans speciella pedagogiska förutsättningar tas tillvara.	5	10
		2	Projektet innebär ökat elevunderlag.		
		1	Projektet bidrar till ökad samverkan mellan skolan och bygdens näringsliv.		
Summa				50	50

Folkungaland

Specifika urvalskriterier för Leaderstöd

Insatsområde: **Miljöförbättringar**

Fond: Jordbruksfond

Urvalskriterier		Poängsättning		Max poäng	Vikt
1	Bidrar projektet till att skydda och bevara naturtillgångar som vatten, natur och biologisk mångfald och ren luft?	2	Projektet tar fram nya innovativa produkter, tjänster och lösningar som minskar påfrestningen på miljön.	5	20
		2	Projektet utvecklar regionens branscher, produktionsprocesser, affärsmodeller och liknande genom att: använda och återanvända material på ett effektivare sätt, spara energi, minska utsläppen eller använda mer miljöanpassade transporter.		
		1	Projektet bidrar på något sätt till att något av nedanstående uppnås: Sjöar och vattendrag blir mera ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer förbättras, naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden och vattenhushållande funktion bevaras, förutsättningarna för ett hållbart friluftsliv värnas.		
2	Utvecklar projektet natur och kulturmiljöer?	2	Projektet restaurerar natur eller kulturmiljöer.	5	15
		2	Projektet gör natur eller kulturmiljöer tillgängliga för allmänheten.		
		1	Projektet skapar ett nytt besöksmål i bygden.		
3	Stödjer och uppmuntrar projektet utveckling eller etablering inom sektorn förnybar energi?	2	Projektet innebär utredning/ förstudie eller att verksamhet startas.	5	10
		2	Projektet innebär att ny teknik prövas.		
		1	Projektet bidrar praktiskt till att effektivisera inom sektorn förnybar energi.		
4	Ökar projektet kompetensen på landsbygden inom miljöområdet?	2	Projektet innebär nationellt/ internationellt kunskapsutbyte där en	5	5
		2	Projektet ökar bygdens kompetens inom miljöområdet.		
		1	Projektet bedöms leda till lokal spridning av den inhämtade kompetensen.		
				Summa	50

Folkungaland

Specifika urvalskriterier för Leaderstöd

Insatsområde: **Kommunikation**

Fond: Jordbruksfond

Urvalskriterier		Poängsättning		Max poäng	Vikt
1	Har projektet möjlighet att förbättrade fysiska kommunikationer på landsbygden?	2	Projektet ger bygden möjlighet att påverka kommunikationsaktörer för förbättrade kommunikationer.	5	20
		2	Projektet innebär nya transportlösningar.		
		1	Projektet innebär att förbättrade kommunikationer blir tillgängliga för många boende i bygden.		
2	Utvecklar projektet servicen genom IT-lösningar?	2	Projektet utvecklar bygdens service genom IT-lösningar.	5	15
		2	Projektet gynnar det lokala näringslivet.		
		1	Projektet innebär förbättring för boende i bygden.		
3	Ökar projektet kompetensen inom IT eller kommunikationsområdet?	2	Projektet ökar IT-kunskapen och/ eller ökar hårdvarans och/ eller mjukvarans kapacitet.	5	15
		2	Lokal kompetens utnyttjas för IT-support i bygden.		
		1	Projektet innebär att IT-support också genomförs uppsökande.		
				Summa	50

Folkungaland**Specifika urvalskriterier för Leaderstöd**Insatsområde: **Mångfald**

Fond: Jordbruksfond

Urvalskriterier		Poängsättning		Max poäng	Vikt
1	Bidrar projektet till ökad mångfald på landsbygden?	2	Projektet utvecklar samverkan mellan stad och land.	5	20
		2	Projektet utvecklar och stimulerar nya samverkans- och arbetsformer för mångfald på landsbygden.		
		1	Projektet ökar och sprider kunskap om goda exempel på mångfaldsinsatser på landsbygden.		
2	Leder projektet till ökad integration av nya svenskar på landsbygden?	2	Projektet sprider kunskap om landsbygden bland nya svenskar.	5	10
		2	Projektet skapar kontakter mellan etniska föreningar och föreningar på landsbygden		
		1	Projektet får resurser från andra offentliga eller privata organisationer.		
3	Bidrar projektet till samverkan och utvecklar nya eller kreativa lösningar?	2	Projektet stärker samverkan kring mångfaldsfrågor, genomföra fortbildningsinsatser och erfarenhetsutbyte.	5	10
		2	Projektet utvecklar nya/ beprövade lösningar, åtgärder eller verksamhetsmodeller för att främja sysselsättningen.		
		1	Projektet tar specialgrupper i beaktande (t. ex. unga, utrikesfödda, funktionshindrade, personer som har en svag ställning på arbetsmarknaden, m. fl.		
4	Leder projektet till ökad integration av och ökad tolerans för olika handikapp och mänskliga inriktningar?	2	Projektet sprider kunskap om och förståelse för olika handikapp och mänskliga inriktningar.	5	10
		2	Projektet innebär aktivt deltagande för människor med olika fysiska handikapp och/ eller mänskliga inriktningar i projektet.		
		1	Projektet får resurser från andra offentliga eller privata organisationer.		
				Summa	50

Folkungalands definitioner av egna indikatorer.

Indikator	Definition
Produkter som kompletterar befintliga aktiviteter och infrastruktur (övernattningar, måltider, aktiviteter, sevärdheter m.m.)	Flera produkter som säljs och kompletterar varandra ökar bygdens dragningskraft på konsumenter från tätorter eftersom flera produkter kan köpas samtidigt. En ny produkt ökar således indirekt värdet på bygdens redan befintliga produkter. En produkt som kompletterar passar in i sammanhanget enligt ovan. Om en bygd kan erbjuda en komplett vistelse för konsumenter av besöksnäring ökar värdet och attraktionskraften för varje i paketet ingående del. Ny infrastruktur som kompletterar befintlig infrastruktur för besöksnäring (övernattning, måltider, aktiviteter och sevärdheter) passar in i bygdens besöksnäring enligt ovan.
Marknadsföringsvärde i kronor	Marknadsföringsvärdet beräknas så att kostnaden för motsvarande marknadsföring med kommersiella aktörer bokförs.
Investeringsvärde i kronor	Investeringsvärdet beräknas så att kostnaden för motsvarande investering med kommersiella aktörer bokförs.
Antal projekt	Antal LAG-godkända projekt
Antal företag/organisationer i samarbeten	Antal företag/organisationer i samarbeten som ingår i samarbeten/lokal marknadsföring med aktörer
Storlek på ideellt arbete i projekt	Ideellt arbete är oavlönat arbete som nyttas i projektet och mäts i kr/tim enligt Sjvs bestämmelser
Antal deltagare i projekt	Personer som arbetar med och i projektet och projektets målgrupp definieras här som projektdeltagare